

VINH DANH 22 TÁC PHẨM ĐẠT GIẢI BÁO CHÍ NAM TRUNG BỘ LẦN THỨ I

• Báo Khánh Hòa có 1 tác phẩm đạt giải nhì

2

CON SỐ - SỰ KIỆN

Tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư
công 9 tháng ước đạt

44,7%

HỒI SINH cây xáo tam phân

CHUYỆN CUỐI TUẦN

Phải chấp hành nghiêm pháp luật giao thông

ĐẠI HẢI

- Năm ơi, Năm ơi...!
- Có chuyện gì mà gọi giạt xuôi giạt ngược, hít hơ hít hải vậy Tư?
- Ông chưa biết gì sao? Chú Tèo nhà đầu hẻm xóm mình vừa mới bị tai nạn giao thông.
- Rồi có làm sao không Tư?
- Tôi nghe nói điều khiển xe mô tô tự ngã, bị gãy tay.
- Sao mà tự ngã, chắc là say rượu bia gì rồi?

XEM TIẾP TRANG 11

• Ông Tá (bên phải) và cộng sự xác định chất lượng dinh dưỡng của đất qua rễ cỏ.

TRANG 5

Mời quét mã QR

BẾ MẠC HỘI NGHỊ LẦN THỨ 10 BAN CHẤP HÀNH TRUNG ƯƠNG ĐẢNG KHÓA XIII

Sau 3 ngày (từ 18 đến 20-9) làm việc khẩn trương, nghiêm túc, đầy tinh thần trách nhiệm, Hội nghị lần thứ 10 Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII đã hoàn thành toàn bộ nội dung, chương trình đề ra và bế mạc chiều 20-9.

Ban Chấp hành Trung ương Đảng thống nhất xác định thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng là mục tiêu cao nhất của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta trong năm 2025. Nhiệm vụ này sẽ được thực hiện với quyết tâm cao nhất, nỗ lực lớn nhất, hành động quyết liệt, có trọng tâm, trọng điểm với các giải pháp thực hiện hiệu quả nhất, tập trung mọi nguồn lực, biện pháp, phấn đấu đạt và vượt các mục tiêu đề ra. Về văn kiện trình Đại hội XIV của Đảng, Trung ương yêu cầu phải tiếp tục tập trung rà soát, bổ sung, hoàn thiện các báo cáo. Trung ương thống nhất xác định 4 nhóm vấn đề lớn để tiếp tục hoàn thiện văn kiện; 8 vấn đề về phương hướng, giải pháp chiến lược.

Trung ương thống nhất chủ trương chưa bổ sung, sửa đổi Điều lệ Đảng tại Đại hội XIV; trên cơ sở tổng kết công tác thi hành Điều lệ Đảng, đề nghị Đại hội XIV giao Ban Chấp hành

Trung ương khóa XIV chỉ đạo các cơ quan chức năng tiếp tục triển khai nghiên cứu, tổng kết thực tiễn thi hành Điều lệ Đảng ngay từ đầu nhiệm kỳ để báo cáo cấp có thẩm quyền xem xét, đề xuất bổ sung, sửa đổi Điều lệ Đảng vào thời điểm phù hợp.

Về phương hướng công tác nhân sự, Trung ương thống nhất với tờ trình, báo cáo tổng kết công tác nhân sự Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII và xây dựng phương hướng nhân sự Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIV, giao Tiểu ban Nhân sự nghiêm túc tiếp thu ý kiến của Trung ương, hoàn chỉnh phương hướng công tác nhân sự Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIV để ban hành theo quy định.

Trung ương thống nhất cao, cơ bản đồng tình với báo cáo kinh tế - xã hội, thu chi ngân sách nhà nước năm 2024 và định hướng phát triển kinh tế - xã hội năm 2025. Trung ương thống nhất chủ trương đầu tư dự án đường sắt tốc độ cao trên trục Bắc - Nam, xác định đây là nhiệm vụ chính trị và ưu tiên nguồn lực đầu tư thực hiện sớm và một số vấn đề quan trọng khác.

T.K (Theo baotintuc.vn)

VINH DANH 22 TÁC PHẨM ĐẠT GIẢI BÁO CHÍ NAM TRUNG BỘ LẦN THỨ I

● Báo Khánh Hòa có 1 tác phẩm đạt giải nhì

● Các đồng chí: Nguyễn Tấn Tuân và Nguyễn Huy Ngọc trao giải nhất loại hình báo in, báo điện tử cho tác giả Võ Thị Phê.

Chiều 20-9, tại TP. Nha Trang, Hội Nhà báo Việt Nam phối hợp với Hội Nhà báo tỉnh tổ chức lễ trao Giải báo chí Nam Trung Bộ lần thứ I năm 2024. Đến dự có các đồng chí: Nguyễn Tấn Tuân - Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; Phạm Thị Xuân Trang - Phó Chủ tịch HĐND tỉnh; Nguyễn Huy Ngọc - Vụ trưởng, Trưởng cơ quan thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương khu vực miền Nam; Trần Trọng Dũng - Phó Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam.

Sau một thời gian phát động, Ban tổ chức Giải báo chí Nam Trung Bộ lần thứ I đã nhận được hơn 250 tác phẩm thuộc các thể loại báo in, báo điện tử, phát thanh, truyền

hình của các cơ quan báo chí ở các địa phương từ TP. Đà Nẵng đến tỉnh Ninh Thuận gửi về dự thi. Qua quá trình chấm giải nghiêm túc, khách quan, hội đồng giám khảo đã đề nghị Ban tổ chức trao 22 giải cho các tác phẩm xuất sắc. Trong đó, có 2 giải nhất, 4 giải nhì, 6 giải ba và 10 giải khuyến khích. Giải nhất loại hình báo in, báo điện tử thuộc về loạt bài "Hương đồng bào miền núi đến với sản xuất hàng hóa" của tác giả Võ Thị Phê (Báo Phú Yên); giải nhất thể loại phát thanh, truyền hình thuộc về phóng sự điều tra dài kỳ "Quản lý, khai thác, mua bán cát trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi" của nhóm tác giả Ung Khánh Hoàng Thuyền, Trần Ngọc Trai (Đài Phát thanh và Truyền hình

Quảng Ngãi). Tại giải lần này, Báo Khánh Hòa có loạt bài 2 kỳ "Phát huy sức mạnh "tai mắt" của dân" của nhóm tác giả Nguyễn Thị Vân, Nguyễn Thụy Thảo Ly đạt giải nhì loại hình báo in, báo điện tử.

Phát biểu tại buổi lễ, đồng chí Nguyễn Tấn Tuân mong muốn các cơ quan báo chí, toàn thể đội ngũ nhà báo, phóng viên tiếp tục đồng hành với cấp ủy, chính quyền các tỉnh, thành phố khu vực Nam Trung Bộ nói chung, Khánh Hòa nói riêng; có nhiều tin, bài tuyên truyền tích cực về các chủ trương, đường lối, chính sách của tỉnh; tình hình phát triển kinh tế - xã hội, quảng bá hình ảnh Khánh Hòa đến với công chúng báo chí cả nước. Bên cạnh đó, báo chí cũng động viên, khích lệ những mặt tốt, tích cực, phản ánh những hạn chế trong hoạt động quản lý nhà nước; đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền tích cực trong quá trình triển khai các quy hoạch lớn của tỉnh...

Nhân dịp này, Ban tổ chức đã phát động các đại biểu, nhà báo, phóng viên quyền góp ủng hộ đồng bào miền Bắc bị thiệt hại do bão số 3 với số tiền hơn 25 triệu đồng và trao cho đại diện UBMTTQ Việt Nam tỉnh. Lãnh đạo Hội Nhà báo Việt Nam cũng phát động Giải báo chí Nam Trung Bộ lần thứ II năm 2025.

N.T

HỘI THẢO VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ TRONG XÂY DỰNG ĐỘI NGŨ CÁN BỘ DÁM NGHĨ, DÁM LÀM, DÁM CHỊU TRÁCH NHIỆM

Ngày 20-9, Hội Nhà báo tỉnh tổ chức Hội thảo báo chí tỉnh Khánh Hòa lần thứ XI - năm 2024 với chủ đề "Vai trò của báo chí trong xây dựng đội ngũ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của tỉnh Khánh Hòa trong giai đoạn mới". Dự hội thảo có các đồng chí: Nguyễn Tấn Tuân - Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; Phạm Thị Xuân Trang - Phó Chủ tịch HĐND tỉnh; Trần Trọng Dũng - Phó Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam; Phó Giáo sư, Tiến sĩ Nguyễn Chu Hồi - Phó Chủ tịch Thường trực Hội Thủy sản Việt Nam.

Phát biểu tại hội thảo, đồng chí Nguyễn Tấn Tuân đánh giá, hội thảo lần này đã có những tham luận nói về vấn đề hay, đang được quan tâm về công tác cán bộ, để cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; đây là kênh để khuyến khích cán bộ phát huy khả năng, phục vụ vì dân, vì Đảng, vì đất nước. Đồng chí mong muốn Hội

Nhà báo tỉnh tiếp tục có các hội thảo, lớp bồi dưỡng, lớp tập huấn cho các hội viên, nhà báo với những chủ đề chuyên sâu; đội ngũ người làm báo tiếp tục phát huy vai trò, đồng hành với địa phương trong việc xây dựng đội ngũ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Hội thảo đã nhận được hơn 30 tham luận của các nhà khoa học, nhà báo, cán bộ quản lý báo chí. Tại hội thảo, các đại biểu nghe một số tham luận và thảo luận xoay quanh các vấn đề như: Báo chí với bảo vệ cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; Khánh Hòa bút phá về khoa học, công nghệ và đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao về biển; một số giải pháp xây dựng đội ngũ cán bộ trẻ...; tạo dựng môi trường thuận lợi nhằm phát huy vai trò nguồn nhân lực chất lượng cao trong xây dựng và phát triển tỉnh Khánh Hòa hiện nay...

VĨNH THÀNH

Chương trình "Cùng ngư dân thắp sáng đèn trên biển":

TRAO 200 PHẦN QUÀ CHO NGƯ DÂN KHÁNH HÒA

Chiều 20-9, tại TP. Nha Trang, Báo Pháp Luật TP. Hồ Chí Minh phối hợp với UBND tỉnh tổ chức chương trình "Cùng ngư dân thắp sáng đèn trên biển". Tham dự chương trình có các đồng chí: Nguyễn Tấn Tuân - Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh; Phạm Thị Xuân Trang - Phó Chủ tịch HĐND tỉnh; Nguyễn Huy Ngọc - Vụ trưởng, Trưởng cơ quan Thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương khu vực miền Nam; Trần Trọng Dũng - Phó Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam; Mai Ngọc Phước - Tổng Biên tập Báo Pháp Luật TP. Hồ Chí Minh.

Ban tổ chức chương trình đã trao tặng 200 phần quà cho các hộ ngư dân, mỗi phần quà trị giá hơn 5 triệu đồng, gồm: Bình ắc quy, bóng đèn led, túi thuốc, cắm nang "Những điều cần biết về đánh bắt hải sản", hộp pin Con Ó, cuộn dây thừng chuyên dụng và phiếu mua hàng trị giá 1 triệu đồng. Ngoài ra, Ban tổ chức chương trình cũng dành tặng 27 suất học bổng cho

các học sinh hiếu học là con em của ngư dân Khánh Hòa và con cán bộ đang công tác tại quần đảo Trường Sa. Chương trình "Cùng ngư dân thắp sáng đèn trên biển" do Báo Pháp Luật TP. Hồ Chí Minh tổ chức từ đầu năm 2023, với mục tiêu trao tặng các phần quà ý nghĩa cho ngư dân ở 28 tỉnh, thành phố ven biển trong cả nước. Sau khi phát động, chương trình đã được tổ chức tại 15 tỉnh, thành phố và Khánh Hòa là địa phương thứ 16 diễn ra chương trình.

Chiều 20-9, Hội Nhà báo Việt Nam, Hội Nhà báo tỉnh Khánh Hòa phối hợp với Báo Người Lao động tổ chức chương trình "Học bổng hỗ trợ học sinh dân tộc thiểu số, học sinh nghèo". Qua đó, đã trao bằng tượng trưng 50 triệu đồng cho lãnh đạo Liên đoàn Lao động tỉnh; trao 22 suất học bổng hỗ trợ cho các học sinh dân tộc thiểu số, học sinh nghèo của tỉnh, mỗi suất trị giá 2 triệu đồng.

G.Đ

Ngày 20-9, Nhà máy Xử lý nước sạch Sơn Thạnh (xã Diên Thọ, huyện Diên Khánh) với quy mô và công nghệ hiện đại đã chính thức được khánh thành sau 12 tháng thi công. Dự lễ khánh thành nhà máy có các đồng chí: Trần Mạnh Dũng - Phó Chủ tịch Thường trực HĐND tỉnh; Lê Hữu Hoàng - Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh; cùng lãnh đạo các sở, ban, ngành, địa phương.

Vận hành Nhà máy Xử lý nước sạch Sơn Thạnh

Cung cấp nguồn nước sạch đảm bảo quy chuẩn quốc gia

Dự án Nhà máy Xử lý nước sạch Sơn Thạnh được UBND tỉnh chấp thuận chủ trương đầu tư ngày 5-5-2021, do Công ty Cổ phần Đầu tư xây dựng cấp thoát nước Sơn Thạnh và Công ty Cổ phần Đầu tư ngành nước DNP đầu tư. Mục tiêu dự án là xây dựng hệ thống cấp nước sạch tiên tiến, vận hành hiệu quả, đáp ứng nhu cầu nước sạch tiêu chuẩn cho các khu vực Nha Trang, Diên Khánh, Khánh Vĩnh và phụ cận; thực hiện bán buôn nước sạch qua đồng hồ tổng cho Công ty Cổ phần Cấp thoát nước Khánh Hòa. Dự án đóng vai trò quan trọng trong việc hiện thực hóa quy hoạch cấp nước của tỉnh và đảm bảo phục vụ nhu cầu trong phạm vi cấp nước đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050.

Theo đại diện chủ đầu tư, dự án có quy mô và công nghệ hiện đại bậc nhất tỉnh hiện nay, với tổng diện tích sử dụng đất 4,7ha. Trong đó, khu vực xây dựng nhà máy xử lý nước sạch có diện tích 4,3ha, khu vực công trình thu - trạm bơm nước thô có diện tích 0,4ha. Nhà máy có công suất thiết kế giai đoạn 1 là 25.000m³/ngày đêm; công suất mở rộng giai đoạn 2 là 100.000m³/ngày đêm và quy hoạch trong tương lai lên tới 200.000m³/ngày đêm, thời gian khai thác 50 năm. Tuyến ống nước thô của dự án có đường kính D1000mm đáp ứng công suất truyền tải 100.000m³/ngày đêm dẫn nước thô về trạm xử lý nước sạch. Hệ thống tuyến ống truyền tải giai đoạn 1 đáp ứng cho công suất 50.000m³/ngày đêm, cấp cho Cụm Công nghiệp Sông Cầu, các khu dân cư dọc tuyến trên địa bàn 2 huyện Diên Khánh, Khánh Vĩnh, bổ sung nhu cầu nước sạch cho TP. Nha Trang, huyện Diên Khánh, Cam Lâm... Dự án khai thác nguồn nước mặt từ sông Cái Nha

● Các đồng chí: Trần Mạnh Dũng, Lê Hữu Hoàng tặng hoa chúc mừng cho chủ đầu tư dự án.

Trang với trữ lượng lớn, lưu lượng đạt tới 695m³/s vào các tháng 10 và 11. Chất lượng nước mặt của sông Cái cũng được đánh giá ổn định và đủ khả năng cung cấp nước lâu dài.

Nhà máy sử dụng công nghệ tấm lắng Lamella kết hợp lọc nhanh thu nước bằng đan lọc HDPE với công suất lớn, đây là phương pháp xử lý hiện đại, đang được ứng dụng rộng rãi ở nhiều nước trên thế giới. Hệ thống SCADA tân tiến nhất hiện nay được áp dụng vào công tác quản lý, vận hành, đưa mức độ tự động hóa của dự án lên tương tự các nhà máy nước của các nước phát triển; chất lượng nước sạch đầu ra đảm bảo quy chuẩn cao nhất của Bộ Y tế về nước ăn uống, sinh hoạt.

Góp phần hoàn thiện hạ tầng cấp nước của tỉnh

Ông Nguyễn Văn Đàm - Tổng Giám đốc Công ty Cổ phần Cấp thoát nước Khánh Hòa cho

biết, hiện nay, các nhà máy cung cấp nước cho TP. Nha Trang và các vùng phụ cận của các huyện đã hoạt động hết công suất. Theo quy hoạch đã được phê duyệt đến năm 2025, TP. Nha Trang và các vùng phụ cận nhu cầu sử dụng nước với tổng công suất khoảng 180.000m³/ngày, với công suất hiện tại không đáp ứng đủ nhu cầu. Do đó, Dự án Nhà máy Xử lý nước sạch Sơn Thạnh có ý nghĩa đặc biệt quan trọng trong việc đáp ứng nhu cầu cấp nước sạch đạt tiêu chuẩn cho người dân và phát triển công nghiệp của tỉnh, góp phần nâng cao sức khỏe cho người dân, tạo thêm việc làm, tăng nguồn thu cho ngân sách tỉnh.

Phát biểu tại lễ khánh thành, đồng chí Lê Hữu Hoàng cho biết, nhằm hoàn thành các mục tiêu của Nghị quyết số 09 của Bộ Chính trị về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 và Quy hoạch tỉnh Khánh Hòa thời kỳ 2021 - 2030, tầm nhìn đến năm 2050

Đồng chí LÊ HỮU HOÀNG
- Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh: Hai nhà đầu tư đã quyết tâm, làm việc khẩn trương, huy động tối đa nguồn lực, vượt qua nhiều khó khăn để hoàn thành dự án kịp tiến độ. Các sở, ban, ngành và địa phương tiếp tục đồng hành, tạo điều kiện thuận lợi để doanh nghiệp yên tâm đầu tư phát triển sản xuất, tạo việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân, bảo đảm cho nhân dân được sử dụng nguồn nước sạch, góp phần phát triển kinh tế - xã hội của địa phương.

được Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 318 ngày 29-3-2023, lãnh đạo tỉnh đã chỉ đạo các cấp, ngành, địa phương tập trung toàn lực thực hiện các giải pháp thu hút các nguồn lực để đầu tư, nâng cấp, phát triển hệ thống hạ tầng kỹ thuật, đặc biệt là đầu tư các hệ thống cấp nước trên địa bàn tỉnh nhằm hoàn thành mục tiêu đến năm 2030, tỷ lệ sử dụng nước sạch, nước hợp vệ sinh của dân cư thành thị, dân cư nông thôn trên địa bàn tỉnh đạt 100%. Việc khánh thành, đưa công trình Nhà máy Xử lý nước sạch Sơn Thạnh vào khai thác, sử dụng có ý nghĩa thực tiễn to lớn, khắc phục tình trạng thiếu nước, đảm bảo nguồn cấp nước sinh hoạt, đặc biệt là vào các tháng cao điểm mùa khô, đáp ứng nhu cầu của người dân, các cơ quan hành chính, dịch vụ thương mại, khu công nghiệp, cụm công nghiệp và các cơ sở sản xuất trên địa bàn TP. Nha Trang, huyện Diên Khánh, huyện Khánh Vĩnh và các khu vực lân cận...

THÁI THỊNH

Tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư công 9 tháng ước đạt 44,7%

Chiều 20-9, đồng chí Trần Hòa Nam - Phó Chủ tịch UBND tỉnh chủ trì cuộc họp với lãnh đạo các sở, ngành, địa phương để rà soát tiến độ giải ngân vốn đầu tư công đến tháng 9-2024.

Năm 2024, tỉnh Khánh Hòa được Chính phủ giao kế hoạch đầu tư vốn ngân sách nhà nước hơn 8.269 tỷ đồng. Đến ngày 19-9, HĐND và UBND tỉnh đã phân bổ kế hoạch vốn được hơn 7.266 tỷ đồng; số vốn chưa phân bổ gần 147,2 tỷ đồng; nguồn trái phiếu địa phương để xuất không phát hành hơn 855,6 tỷ

đồng. Tính đến cuối tháng 8, tỷ lệ giải ngân vốn đầu tư công trên địa bàn tỉnh đạt 30,8% so với kế hoạch vốn được Thủ tướng Chính phủ giao và đạt 34,4% so với kế hoạch vốn được UBND tỉnh giao thực tế. Ước đến hết tháng 9, tỷ lệ giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công năm 2024 so với kế hoạch vốn được Thủ tướng Chính phủ giao đạt 40%; so với kế hoạch vốn được UBND tỉnh giao thực tế đạt 44,7%. Toàn tỉnh có 20 đơn vị đạt mức giải ngân cao hơn tỷ lệ giải ngân bình quân của cả nước (40,49%).

Tại cuộc họp, đại diện các đơn vị đã trình bày tiến độ giải ngân đến thời điểm hiện tại; dự kiến tiến độ giải ngân trong thời gian tới. Đại diện các đơn vị, địa phương cũng nêu những vướng mắc, khó khăn gặp phải trong quá trình giải ngân vốn đầu tư công và kiến nghị UBND tỉnh chỉ đạo tháo gỡ. Một số đơn vị không thể giải quyết được các khó khăn ở những dự án cụ thể nên đã kiến nghị UBND tỉnh cho chuyển vốn sang dự án khác.

Phát biểu kết luận cuộc họp, đồng chí Trần Hòa Nam yêu

cầu các đơn vị cần quyết tâm giải ngân vốn theo tiến độ đề ra; đối với những dự án đang vướng giải phóng mặt bằng, các chủ đầu tư và địa phương cần báo cáo những vướng mắc về Sở Tài nguyên và Môi trường để sở tổng hợp, tham mưu UBND tỉnh có phương án xử lý kịp thời; đối với những dự án còn lại cần theo dõi, báo cáo rõ những khó khăn, vướng mắc gửi Sở Kế hoạch và Đầu tư tổng hợp. Đồng chí Trần Hòa Nam cũng yêu cầu các chủ đầu tư cam kết giải ngân năm 2024 đạt từ 95% trở lên, chịu trách nhiệm về việc không hoàn thành giải

ngân kế hoạch vốn năm 2024 theo Quyết định số 923 ngày 5-4-2022 của UBND tỉnh về ban hành bộ tiêu chí đánh giá, xếp loại mức độ hoàn thành nhiệm vụ công tác giải ngân kế hoạch vốn đầu tư công; giao Sở Tài chính tham mưu UBND tỉnh các giải pháp đôn đốc thu ngân sách nhà nước năm 2024, đẩy nhanh tiến độ nguồn thu sử dụng đất để đảm bảo nguồn vốn thực tế bố trí cho các dự án thuộc kế hoạch đầu tư công năm 2024 theo đúng kế hoạch Thủ tướng Chính phủ giao...

Đ. LÂM

● Lãnh đạo thị xã Ninh Hòa động viên đoàn cứu trợ trước khi lên đường.

Sau gần 10 ngày kêu gọi, vận động, chiếu muộn 20-9, chuyến xe cứu trợ, mang theo tình cảm, sẻ chia của người dân thị xã Ninh Hòa đã chính thức xuất phát nhằm động viên, tiếp sức cho người dân ở tỉnh Bắc Giang sớm vượt qua khó khăn, khắc phục thiệt hại do cơn bão số 3 gây ra.

Những ngày qua, cán bộ, hội viên, tình nguyện viên của Hội

Chữ thập đỏ thị xã Ninh Hòa luôn tất bật với việc kêu gọi, tiếp nhận, đóng gói hàng hóa, nhu yếu phẩm mà người dân trên địa bàn đóng góp, hỗ trợ. Ông Nguyễn Phi Cơ - Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ thị xã Ninh Hòa cho biết, hưởng ứng lời kêu gọi của Mặt trận và chính quyền các cấp, Hội Chữ thập đỏ thị xã đã triển khai vận động, quyên góp trong hơn 1 tuần qua.

Điều đáng quý là với tấm lòng sẻ chia, hoạt động đã đón nhận được rất nhiều tình cảm của người dân, doanh nghiệp trên địa bàn chung tay giúp đỡ người dân bị thiệt hại do lũ lụt. Qua gần 10 ngày phát động, đến trưa 20-9, hội đã nhận 20 tấn hàng hóa đóng góp của các mạnh thường quân, với trị giá gần 366 triệu đồng. Đó là những đồ dùng

Ninh Hòa: Xuất hành chuyến xe cứu trợ người dân Bắc Giang bị thiệt hại do lũ lụt

cá nhân, nhu yếu phẩm đóng hộp, thực phẩm chế biến có khả năng bảo quản thời gian dài, như: Sữa, nước yến, bánh kẹo, gạo, mì tôm, lương khô; một số loại thuốc men thông dụng... Ngoài ra, Hội Chữ thập đỏ thị xã Ninh Hòa còn hỗ trợ kinh phí 70 triệu đồng để xây dựng 1 căn nhà cho người dân ở Bắc Giang.

Sau khi tổ chức quyên góp, đoàn cứu trợ đã được thành lập. Đoàn có 3 thành viên do ông Lê Thanh Ninh - Phó Chủ tịch Hội Chữ thập đỏ thị xã Ninh Hòa làm Trưởng đoàn; 2 thành viên còn lại là ông Nguyễn Tấn Thanh (thôn Đại Cát 1, xã Ninh Phụng) là chủ xe kiêm tài xế đã tự nguyện phục vụ vận chuyển hàng cứu trợ và tài xế Nguyễn Văn Thảo (cùng trú thôn Đại Cát 1). Các thành viên của đoàn cứu trợ tự túc kinh phí để vận

chuyến hàng cứu trợ đến tỉnh Bắc Giang theo kế hoạch. Ông Nguyễn Tấn Thanh cho biết, chia sẻ với những thiệt hại nặng nề của đồng bào các tỉnh miền Bắc, trong đó có tỉnh Bắc Giang, ông mong muốn được góp chút công sức hỗ trợ, động viên người dân sớm vượt qua khó khăn, ổn định cuộc sống.

Được biết, theo kế hoạch, chuyến xe cứu trợ xuất phát vào ngày 18-9, nhưng gia đình ông Thanh có người thân bị mất nên chuyến đi phải hoãn lại 2 ngày. Ông Thanh tạm gác lại nỗi buồn mất mát để thực hiện hành trình hỗ trợ của mình. Tại thời điểm đoàn xuất phát, lãnh đạo UBND, mặt trận thị xã Ninh Hòa đã đến động viên, chúc đoàn cứu trợ có chuyến đi an toàn đến với người dân Bắc Giang.

✍️ HỒNG ĐĂNG

Báo Khánh Hòa:

Tiếp nhận số tiền ủng hộ đồng bào miền Bắc khắc phục thiệt hại bão lũ từ các đơn vị

Sáng 20-9, UBMTTQ Việt Nam tỉnh tổ chức tiếp nhận hơn 7,8 tỷ đồng ủng hộ đồng bào các tỉnh miền Bắc bị thiệt hại do cơn bão số 3 gây ra từ các tổ chức, cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Các đơn vị gồm: Cán bộ và nhân dân TP. Nha Trang, TP. Cam Ranh và 2 huyện Cam Lâm, Diên Khánh; Bộ đội Biên phòng tỉnh; Trung tâm Thương mại Gold Coast; Công ty TNHH Hoàng An Nha Trang - Khách sạn Annova Nha Trang; Công ty Cổ phần Dệt may Nha Trang; Huyện đoàn Khánh Vĩnh; Trường THPT Lý Tự Trọng (TP. Nha Trang); Hội Bất động sản Nha Trang - Khánh Hòa; Hội Doanh nhân Cựu Chiến binh tỉnh; Quỹ Thắp sáng ước mơ huyện Khánh Vĩnh...

Tính đến thời điểm này, UBMTTQ Việt Nam tỉnh đã tiếp nhận hơn 17 tỷ đồng ủng hộ đồng bào các tỉnh miền Bắc bị thiệt hại do cơn bão số 3 gây ra.

Sáng 20-9, Báo Khánh Hòa tiếp nhận 182 triệu đồng từ Công ty Cổ phần Nhà ga Quốc tế Cam Ranh cùng các đơn vị đang làm việc tại Nhà ga T2 đóng góp, ủng hộ đồng bào miền Bắc khắc phục thiệt hại do cơn bão số 3.

Đây là số tiền cán bộ, nhân viên Công ty Cổ phần Nhà ga Quốc tế Cam Ranh cùng một số đơn vị, cá nhân đang làm việc tại Nhà ga T2 chung tay đóng góp; trong đó Công ty TNHH Sản xuất Thương mại Dịch vụ Xuất nhập khẩu Nam Anh ủng hộ 50 triệu đồng; Công ty Cổ phần Phát Quyết 20 triệu đồng, Công ty TNHH Thương mại Dịch vụ Nhất Anh 10 triệu đồng. Được biết,

● Cô Bùi Thị Thu Hà trao số tiền ủng hộ cho Báo Khánh Hòa.

Công ty Cổ phần Nhà ga Quốc tế Cam Ranh vẫn đang tiếp tục kêu gọi các đơn vị đóng góp, ủng hộ đồng bào miền Bắc khắc phục thiệt hại do cơn bão số 3.

Cùng ngày, Báo Khánh Hòa tiếp nhận 60 triệu đồng từ Hiệp hội Văn hóa ẩm thực Khánh Hòa ủng hộ đồng bào miền Bắc khắc phục thiệt hại do cơn bão số 3. Theo bà Lê Thị Hồng Minh - Chủ tịch Hiệp hội Văn hóa ẩm thực Khánh Hòa, đây là số tiền được quyên góp từ hội viên của hiệp hội và mạnh thường quân hỗ trợ đồng bào miền Bắc vượt qua khó khăn trước mắt.

Sáng 20-9, Báo Khánh Hòa tiếp nhận gần 31 triệu đồng từ Trường Mầm non Họa Mi Nha Trang ủng hộ đồng

bào các tỉnh miền Bắc khắc phục thiệt hại do cơn bão số 3.

Cô Bùi Thị Thu Hà - Hiệu trưởng Trường Mầm non Họa Mi Nha Trang cho biết, Ban Giám hiệu nhà trường đã kêu gọi cán bộ, giáo viên, nhân viên, người lao động, phụ huynh học sinh và các nhà hảo tâm quyên góp ủng hộ đồng bào các tỉnh miền Bắc bị thiệt hại do cơn bão số 3 được gần 31 triệu đồng.

Số tiền đóng góp của các đơn vị sẽ được Báo Khánh Hòa chuyển về UBMTTQ Việt Nam tỉnh để hỗ trợ đồng bào các địa phương khắc phục thiệt hại, sớm ổn định cuộc sống.

✍️ MÃ PHƯƠNG - T.D - M.P

Ngành Giáo dục tỉnh:

Quyên góp hơn 5,1 tỷ đồng hỗ trợ các địa phương bị thiệt hại do bão lũ

Theo thống kê của Sở Giáo dục và Đào tạo, tính đến ngày 20-9, các trường học từ mầm non đến THPT trên địa bàn tỉnh đã quyên góp được tổng cộng hơn 5,1 tỷ đồng để hỗ trợ các tỉnh miền Bắc bị thiệt hại do cơn bão số 3. Toàn bộ số tiền sẽ được Sở Giáo dục và Đào tạo chuyển đến giúp đỡ cho các trường học đang gặp khó khăn sau bão, trong đó có tỉnh Thái Nguyên - địa phương kết nghĩa với tỉnh Khánh Hòa.

Được biết, ngay sau khi Sở Giáo dục và Đào tạo có thư phát động ủng hộ các cơ sở giáo dục mầm non và phổ thông tại các tỉnh bị thiệt hại do cơn bão số 3, các cán bộ, giáo viên, nhân viên, học sinh và phụ huynh của các trường học trong toàn tỉnh đã đồng loạt hưởng ứng, chung tay đóng góp. Thông qua hoạt động này nhằm giáo dục học sinh về tinh thần tương thân, tương ái, sẻ chia với đồng bào trong những lúc khó khăn, hoạn nạn.

✍️ K.D

Thời gian qua, một số nông dân ở thị xã Ninh Hòa đã tìm cách để trồng cây xáo tam phân phù hợp với điều kiện khí hậu, thổ nhưỡng, mang lại hiệu quả kinh tế cao. Cùng với đó, họ cũng sẵn sàng trao đổi kinh nghiệm, hỗ trợ cho người dân muốn trồng loại cây này.

HỒI SINH cây xáo tam phân

NGUYỄN VŨ

Nuôi cỏ để dưỡng xáo tam phân

Đến xã Ninh Tây, mới 8 giờ, chúng tôi đã thấy không khí oi ả. Cây cối nơi đây không được xanh tốt như nhiều nơi vì là vùng khí hậu cực đoan, khô nóng gay gắt. Nhưng ở Buôn Lác, trang trại của Công ty XATAPHA lại cho cảm giác khác. Trãi khắp trang trại là màu xanh của xáo tam phân xen dưới tán xoài to, “lót chân” bằng thảm cỏ rậm rì. Ông Nguyễn Thanh Tá - chủ trang trại vui vẻ chia sẻ kinh nghiệm đúc kết sau 3 năm trồng xáo tam phân: “Chúng tôi cố ý nuôi cỏ, bởi cỏ chính là chìa khóa quan trọng hỗ trợ cây trồng nơi đây”.

Năm 2019, ông Tá và 1 cộng sự lập trang trại. Ở vùng đất mà mùa mưa kéo dài, mùa nắng nóng cực đoan, sống khỏe nhất là... cỏ! Các ông đã tốn vài trăm triệu đồng thử các loại máy cắt cỏ, lắp đặt hệ thống tưới nước nhưng cỏ vẫn lẩn lút. “Thấy tôi lẩn lộn ngoài rẫy, có người bảo, bắt động sản đang lên mà lại giữ đất trồng cây, lại trồng ở xứ này... Nhưng tôi nghĩ khác. Nếu thích nghi được với tự nhiên, giá trị kinh tế từ nông nghiệp không kém ngành nào”, ông nói. Trăn trở với nhiều phương pháp trồng nhưng không thành công, ông Tá đã đăng ký làm thực tập sinh ở Israel; sang Trung Quốc, Thái Lan tham quan; cùng các nông dân đến tỉnh Tây Ninh học hỏi “chuyên gia trồng sầu riêng” Huỳnh Văn Quới, tới miền Tây Nam Bộ học công nghệ làm giống, canh tác... Từ đó, ông nhận ra, cỏ có ích khi canh tác nền đất cát và xáo tam phân phù hợp với vùng khí hậu Ninh Tây. Ông quyết định trồng xáo tam phân xen canh

● Ông Ninh kiểm tra vườn ươm cây giống xáo tam phân.

xoài theo hướng sinh học. Năm 2021, 2.000 cây xoài và 600 gốc xáo tam phân bén rễ ở trang trại. Thảm cỏ cũng được duy trì để dưỡng cây. “Cỏ giữ ẩm, tái tạo chất hữu cơ, thức ăn cho vi sinh vật trong đất, từ đó tạo ra chất vô cơ cho cây. Mùa khô, cỏ bảo vệ độ ẩm, giải độc cho đất cát, duy trì hệ vi sinh, ổn định dinh dưỡng trong đất. Mùa mưa, rễ cỏ giúp thoát ẩm cho đất”, ông Tá nói. Hiện nay, trang trại của ông có diện tích hơn 6ha, trồng 1.700 cây xáo tam phân; bước đầu thu 1,5 tấn cành lá tươi, 750kg cành khô, trị giá hơn 600 triệu đồng. Ông Nguyễn Đức Cường - Chủ tịch Hội Nông dân xã Ninh Tây cho biết: “Trang trại trồng xoài xen canh xáo tam phân theo hướng nông nghiệp hữu cơ ứng dụng vi sinh của ông Tá tuy chưa thu hoạch đại trà nhưng bước đầu cho thấy chiều hướng phát triển tích cực, nhất là về cải tạo đất, không gây hại đến môi trường...”.

● Ông Tá hướng dẫn người dân chăm sóc xáo tam phân.

● Ông Tá và cộng sự lựa chọn bao bì để quảng bá sản phẩm xáo tam phân trên sàn thương mại điện tử.

Làm giàn cho cây

Gần 15 năm trước, khi cơn sốt khai thác khiến cây xáo tam phân ở vùng núi Hòn Hèo dần khan hiếm, ông Trần Bá Ninh - Giám đốc Công ty TNHH Bá Ninh (thôn Tiên Du 1, xã Ninh Phú), Chủ tịch Hiệp hội Cây dược liệu Khánh Hòa đã

quyết định trồng xáo tam phân để bảo tồn giống và cung cấp cho thị trường. Ông cắt cành xáo tam phân với độ dài, ngắn khác nhau, gắn thẻ, lập sổ theo dõi từng cây. Năm 2015, cây ra trái, ông lại thử nghiệm trồng bằng hạt và quyết định chuyển hẳn sang nhân giống từ hạt vì ưu thế hơn hẳn. Ông cũng nhận ra xáo tam

phân phát triển rất tốt khi nương vào thân cây mọc hoang nên chủ động bắc giàn làm “nhà” cho cây. “Xáo tam phân là loại cây bụi leo, chỉ cần có giàn để tựa thì sau 6 - 8 năm, cây đã thành bụi, lượng khai thác cộng dồn khoảng hơn 3 tạ thân, lá, gần 30kg rễ. Cây này siêu kinh tế vì khai thác được cả thân, lá, cành, trái, hạt, rễ..., riêng rễ tươi bán lẻ khoảng 1,2 triệu đồng/kg”, ông Ninh nói.

Hiện nay, công ty có 5 điểm trồng xáo tam phân ở xã Ninh Phú với khoảng 10ha, trong đó 7ha trồng xáo tam phân nương vào cây khác, còn lại trồng xen canh; dự kiến năm 2025 sẽ tăng tiếp diện tích. Hàng năm, công ty cung cấp ra thị trường hơn 200.000 cây giống; thu mua khoảng 5 tấn cành, lá tươi và 6 tấn rễ để chế biến. Công ty cũng sử dụng nhiều loại máy móc để chế biến; liên kết với các đối tác, nhà khoa học để nhân giống theo hướng công nghệ cao, nâng cấp dây chuyền sản xuất, mở rộng vùng ươm cây giống, vùng trồng nguyên liệu; phát triển nhiều loại sản phẩm như: cao, trà các loại, rượu, viên nang... từ xáo tam phân.

Sẵn lòng chia sẻ

Ông Ninh khẳng định: “Tôi sẵn sàng chia sẻ, hỗ trợ kỹ thuật, kinh nghiệm để giữ gìn và phát triển giống cây bản địa này”. Công ty TNHH Bá Ninh đang duy trì ổn định việc làm cho 10 lao động. Công ty cũng ký hợp đồng cung cấp cây giống, thuốc bảo vệ thực vật miễn phí, bao tiêu đầu ra với lợi nhuận chia đôi cho người dân quanh vùng núi Hòn Hèo (gồm các xã, phường: Ninh Phú, Ninh Thọ, Ninh Phước, Ninh Vân, Ninh Đa, Ninh Thủy).

XEM TIẾP TRANG 11

Ông LÊ MINH TÂM - Phó Chủ tịch UBND thị xã Ninh Hòa: Xáo tam phân hiện được trồng tập trung tại các xã: Ninh Phú, Ninh Tân, Ninh Tây với khoảng 60ha. 3 cơ sở có diện tích tương đối lớn là Công ty Cổ phần Sản xuất thương mại dịch vụ POM Group, Công ty Long Beach, Công ty TNHH Bá Ninh... Các cơ sở này đã nghiên cứu, thử nghiệm nhiều mô hình để bảo tồn, phát triển xáo tam phân. Một số cơ sở đã chia sẻ, hướng dẫn kỹ thuật trồng, chăm sóc xáo tam phân, cam kết thu mua với giá tương đối ổn định, giúp giải quyết việc làm, tạo thu nhập cho người dân địa phương; nghiên cứu, chế biến xáo tam phân thành các sản phẩm giá trị. UBND thị xã đánh giá khá cao nỗ lực này của các công ty. Xác định xáo tam phân là cây trồng có giá trị kinh tế cao, là cây bản địa cần được bảo tồn, phát triển, thời gian đến, thị xã sẽ tiếp tục chỉ đạo tăng cường tập huấn, hướng dẫn về kỹ thuật trồng, chăm sóc; theo dõi sản xuất để tránh sản xuất ồ ạt, sản xuất ở những vùng không phù hợp; tạo điều kiện thuận lợi, hỗ trợ các công ty liên kết sản xuất gắn với tiêu thụ sản phẩm, tạo thị trường tiêu thụ ổn định cho người dân.

Những hàng cây bên biển

Nói về biển quê mình, tôi thường nghĩ về những hàng dương dọc theo đường Trần Phú, những hàng dương được cắt gọn theo nhiều hình dạng khác nhau nhưng nhìn đều thấy tương tự cái mái nhà. Những hàng dương đó có mặt từ rất lâu, khi con đường Trần Phú còn mang tên Duy Tân, là một con đường nhỏ, không có lề, cát biển còn theo gió tấp vào hai bên đường. Thuở chúng tôi mới mười lăm, mười sáu là học trò của ngôi trường Nữ Trung học Nha Trang thì hàng dương ấy là nơi tụ tập hẹn hò khi có những tiết học trống giữa buổi. Cả bấy học trò con gái mặc áo dài trắng tinh nghịch leo trèo lên những thân cây dương rồi tạo dáng chụp hình. Đến bây giờ, khi có người đưa lên Facebook những tấm ảnh ngày xưa còn giữ được thì rất nhiều người cảm xúc dâng trào, ai cũng nhắc đến thời thanh xuân tươi đẹp của mình mà thương nhớ. Rất nhiều năm tháng trôi qua, hàng dương ấy cũng lớn lên, là những mái nhà xanh vững chãi như để giảm bớt sức gió trong những ngày biển giận dữ sóng to gió lớn. Phía cuối đường biển còn có một bãi dương đã được trồng rất lâu, khi trước những cây dương được lớn tự do đã tạo thành một rừng dương rậm rạp. Mỗi khi gió biển thổi vào, những ngọn dương nghiêng ngả thành tiếng rì rào như đang trò chuyện cùng nhau. Khu rừng dương ấy tuy đẹp vì nhìn cũng thơ mộng nhưng lại tối tăm nên người ta đã cải tạo thành một khu vườn. Những hàng dương ấy được cắt bớt ngọn để giảm chiều cao và được tạo hình thành những hình dạng vuông tròn khác nhau. Khu vực rừng dương này bên cạnh sân bóng Thanh niên đã là một công viên rất đẹp, sạch sẽ, có nhiều dụng cụ tập thể dục

cho những người đi biển vào sáng sớm hoặc chiều tối. Sau này, người ta trồng thêm những cây dương con ở dài phân cách, cũng được chải chuốt thành hình tròn, hình vuông, có khi là những vành trăng khuyết làm cho con đường không đơn điệu và người đi đường lúc nào cũng cảm thấy thú vị khi lướt ngang qua.

Xếp hàng bên trong hàng dương là những hàng dừa. Không ai nhớ dừa đã được trồng hồi nào, khi tôi mới lớn những hàng dừa còn thấp với những cành lá xòe ra vừa đủ nhìn như những cây dù với bóng mát nhỏ che nắng chiếu cho vài người ngồi tâm sự. Những hàng dừa ấy cũng tự nhiên như sóng như gió, không nhiều người để ý nên khi nhìn lại thì những hàng dừa trên bờ biển Nha Trang đã rất cao. Rễ dừa ăn rất sâu trong cát nên thân dừa hứng được gió, không ngã mà chỉ lượn mình theo sức gió. Nếu để ý khách sẽ thấy những cây dừa đứng gần nhau có thân thẳng mạnh mẽ và kiên cường, nhưng những cây dừa đứng một mình thì thân uốn lượn rất mềm mại. Bây

● Những cây dừa và cây tra bên bờ biển. Ảnh: G.C

Tất cả các con đường ở thành phố Nha Trang hầu như đều đổ ra biển. Nếu có người đứng ở đầu con đường phía nam hỏi hướng ra biển, chỉ cần hướng dẫn người ta cứ đi thẳng là sẽ ra tới biển. Con đường song song với biển là nơi mà bất cứ người Nha Trang nào cũng thương nhớ dù cho không phải đi đâu xa. Đó là nơi ấp ủ những kỷ niệm của những ai sinh ra và lớn lên cùng thành phố nhỏ bé, hiền hòa, êm dịu này.

giờ hàng dừa ấy đã rất cao, như những người trưởng thành, nhưng cành lá dù đã bạc màu vẫn mỗi ngày duyên dáng ở bên biển cùng nắng, cùng gió.

Ngày xưa còn nhỏ, tôi thấy biển rất xa bờ, bãi cát màu vàng nhạt có vài nơi được làm màu bằng những đám rau muống biển. Những nhánh rau muống biển lá xanh mượt, nở hoa màu tím bò tràn trên bờ cát đã thành thơ, thành nhạc và người Nha Trang nhớ rất lâu. Bây giờ, bờ biển đã gần hơn, xinh đẹp hơn xưa nhưng bãi cát trắng tinh có khi làm cho một số người nhớ tiếc những bãi rau muống biển ngày ấy. Tình yêu của con người rất lạ, đôi khi chỉ một hình ảnh, một nơi chốn, một cảnh cây ngọn cỏ có thể làm người ta nhớ cả quê nhà. Người Nha Trang đi xa sẽ nhớ biển, nhớ những gì thuộc về biển và cái bồn nước trên bờ biển, chỗ gặp với đầu đường Lê Thánh Tôn là nơi bất cứ ai cũng nhớ. Cái bồn nước ở biển Nha Trang có từ hồi nào không nhớ, người bạn ở xa nhà nhắn hỏi, cái bồn nước còn chỗ cũ

không, chụp cho mình tấm hình nhìn cho đỡ nhớ. Cái bồn nước đơn giản chỉ là một hồ nước có vòi sen nhiều tầng khi nước phun lên sẽ tạo thành những vòng xoáy rất đẹp và thú vị. Đó là chỗ để các cô học trò ngày ấy hẹn gặp nhau mỗi khi muốn xuống biển, cứ đạp xe đến gần cuối con đường Lê Thánh Tôn là thấy cái bồn nước lồ lộ, vững chãi đứng chờ. Cái bồn nước xưa cũ ấy bây giờ không còn cô đơn nữa vì người ta đã trồng rất nhiều hoa màu sắc rực rỡ ở chung quanh. Nhưng nếu có ai đó chọn bồn nước làm chỗ hẹn như chúng tôi ngày xưa chắc sẽ khó tìm thấy vì hoa lá hình như cũng che khuất nó một chút rồi.

Trên bờ biển Nha Trang còn có một loài cây cũng đã có mặt từ rất lâu, không có hoa nhưng vẫn rất đẹp tùy theo mỗi mùa trong năm. Đó là những cây bàng dọc suốt bờ biển, những cây bàng đã già với những thân cây to lớn, da sù sì cần cỏi, tàng lá xòe rộng tỏa ra những bóng mát cho các bác lớn tuổi ngồi chơi cờ vào mỗi buổi chiều. Những cây bàng cổ thụ trên biển chuyển màu lá theo mùa, thấy tán lá chuyển vàng sang đỏ rồi rơi rụng trải trên mặt đất là biết mùa đông đến. Khi nhìn những búp non xanh biếc mềm mại tựa bàn tay trẻ con vẫy trong gió là biết xuân đang về. Mùa nào đi ngang biển cũng thấy những cây bàng rất đẹp không phải chỉ để nhìn mà còn để nhớ, ai đó sẽ kể rằng ngày xưa đã

tùng nhật trái bàng đập vỏ lấy hạt để ăn. Thế nào cũng vừa kể chuyện vừa chép miệng như thể vừa mới nhai xong mấy hạt bàng bùi bùi, thơm thơm. Cũng sẽ có ai đó kể ngày xưa đã từng leo cây bàng hái lá cho mẹ gói xôi, kể chuyện mà mắt nhìn xa xôi như vẫn còn nhìn thấy mình trong ngày xưa ấy.

Còn một loài cây có lẽ cổ nhất và già nhất, loài cây không chịu lớn khi đã rất nhiều năm tháng trôi qua, đó là cây tra. Những cây tra thân thấp, năm tháng qua mà không cao thêm, dấu hiệu thời gian chỉ hằn lên những cành lá có nhiều góc cạnh vì đã oằn mình hứng chịu từng cơn gió biển. Tục ngữ có câu: "Cây tra có trái, con gái có chồng", trái cây tra mọc thành chùm giống như chùm nho nên còn được gọi là nho biển. Trái tra ăn được, có vị chua chua chát chát, đây cũng là những hoài niệm trong lòng của nhiều người khi nhắc về loài cây này.

Bây giờ có thêm rất nhiều loại cây được trồng trên bờ biển Nha Trang, có hoa lá đủ màu và có cả những bãi cỏ xanh mượt mà. Bờ biển Nha Trang bây giờ được gọi là công viên biển và được chăm sóc cẩn thận, không chỉ du khách mà chính người Nha Trang vẫn tự hào về bờ biển của quê mình nên đi đâu, gặp ai cũng khoe. Những điều khoe khoang ấy chỉ là nói lên tình yêu trong lòng người Nha Trang đối với quê nhà của mình.

✍️ **LIU CẨM VÂN**

Báo Khánh Hòa trân trọng mời các cộng tác viên, bạn đọc tham gia gửi bài dự thi về địa chỉ email: cuocthivietvenhatrang@gmail.com

SÁCH TRONG TÔI

Miền đất mặn - khúc nối ca tình người

Không hiểu sao khi đọc tiểu thuyết “Miền đất mặn” (Nhà xuất bản Tổng hợp TP. Hồ Chí Minh, xuất bản tháng 11-2023) của tác giả Phùng Quang Thuận, tôi lại liên tưởng đến tiểu thuyết “Xa ngoài kia nơi loài tôm hát” của tác giả người Mỹ Delia Owens đã được dựng thành phim công chiếu cách đây không lâu.

“Miền đất mặn”, một bài ca tuyệt đẹp về thiên nhiên, môi trường, con người. Tác giả dẫn người đọc về vùng đất hoang sơ mà thấy gần gũi: “Đất rộng mênh mông, biển lớn, sóng dài nhiều tôm cá, không có người để làm hàng xóm bầu bạn, gặp nhau thấy hợp tâm tánh, có nghĩa khí là chia nhau, cho nhau mọi thứ để cùng sống. Cây lá rừng đón về dựng nhà gần nhau, kết làm anh em, hợp sức nhau cùng sống trong những ngày mưa sa gió táp, những đêm tối lửa tắt đèn...”.

Câu chuyện xoay quanh 2 gia đình vô tình gặp nhau, quý nhau, giang hồ trọng nghĩa, chỉ nhau công việc làm để cùng sống trên một miền đất muối nhiều như tôm cá, khó - dễ ngang nhau, miễn có chí thì khó sẽ thành dễ. Ở vịnh có cây mắm đen (trong sông Đầm Dơi) ban đầu chỉ có 3 người, ông Năm Quới cùng cháu nội Quế Lan và một người không họ hàng gọi là Cô

Ba. Ông Năm Quới người Bạc Liêu, ông đến nơi này và loang quanh trong miền đất mặn chỉ để tìm gia đình người con trai mất tích. Cô Ba là một cư sĩ ở Bạc Liêu xuống miệt này mở phòng thuốc Nam khám bệnh từ thiện cho dân nghèo tứ xứ về đây lập nghiệp. Giữa cái vịnh vắng vẻ này chỉ có 2 căn nhà lá ở 2 bên và một cây mắm đen cao, tàng lớn đứng giữa một bên là am Cô Ba, một bên là nhà ông Năm Quới và ông thường gọi nhà của mình là trại Câu. Một ngày, ông Năm Quới gặp gia đình Hai Tín cũng kiếm sống trên dòng sông này, cảm thông nhau khởi từ câu ca mang tính triết lý sâu sắc về kiếp nhân sinh; 2 bài ca nối tiếp trên sông vắng, tâm sự chuyện mình rồi kết nghĩa anh em. Hai Tín vốn người Rạch Giá, cưới vợ là người Hòn Sơn, cuộc đời cũng chẳng khá gì khi con chết, giờ chỉ còn một con trai là Tư Hữu theo cha mẹ lênh đênh đời sông nước, rày đây mai đó.

Thật dễ dàng hình dung qua miêu tả của tác giả về địa lý trong truyện. Từ cách nhau 2 vùng biển Tây và biển Đông, họ quy tập về miền đất mặn sau một lần Hai Tín bị thương khi “đánh vật” với ông xà vện hay ông cá đuối hùng cứ cửa biển khiến người dân sợ sệt.

Đến đây, tôi lại liên tưởng về câu chuyện “Ngư ông và biển cả” của Ernest Hemingway khi hiểu rằng đó là mộng ước vươn ra biển lớn của đời một con người. Ngược với ước mơ thắm kín của người vợ chỉ mong cuộc sống cá muối êm đềm, không phải nơm nớp lo âu về người chồng lúc nào cũng muốn chinh phục “thần sông, thần biển, thần rừng” bằng những vật dụng thô sơ cùng với các chiêu lừa kế mọn của con người.

Vịnh có cây mắm đen thêm người thì phải nghĩ đến chuyện làm ăn. Ông Năm Quới trong vai trò đầu tàu, nhiều kinh nghiệm đã nghĩ cách và phân công việc cho những người còn lại. Thời gian trôi đi, họ làm ăn phát lên, ngoài trại Câu còn có trại Biển, trại Đáy, ghe lưới, ghe xuống, vựa muối... và mỗi người đều có vốn liếng riêng. Đến lúc ông Năm Quới nghĩ đến việc về Bạc Liêu, cất nhà trên đất, gần gũi ngôi mộ người vợ mà ông yêu quý, hàng ngày tâm sự cùng bà; đồng thời, biết đâu ông nhận được tin tức về gia đình con trai mất tích.

3 lá thư ông viết gửi đến Cô Ba, vợ chồng Hai Tín, vợ chồng Tư Hữu (Tư Hữu bây giờ là chồng của Quế Lan) dặn dò việc phân chia tài sản và hứa hẹn sẽ trở lại trại Đáy và trại Biển

thăm mọi người. Cái kết có hậu khi một ngày ông Năm Quới nhận tin gia đình người con trai hiện còn sống ở nước ngoài.

Với lượng thông tin khá nhiều, cuốn sách đã giúp người đọc hiểu biết về cuộc sống sông nước, miền đất mặn, câu chuyện về con người, văn hóa, lịch sử... Thật sự truyền cảm hứng khi đóng sách lại, ngẫm ra cuộc đời quá đẹp, quá nhân ái khi con người hiểu nhau, cùng ý chí vươn lên.

ĐÀO THỊ THANH TUYẾN

Thay đổi được chờ đợi nhất mùa giải V.League 1 năm nay là ở mỗi vòng đấu, có 6/7 trận đấu được áp dụng công nghệ VAR. Việc VAR được đưa vào sử dụng tần suất cao hơn, phủ sóng rộng hơn ở cả 3 miền, thay vì chỉ giới hạn với 2 trận đấu ở khu vực miền Bắc như các mùa giải trước đã phần nào giúp cho chất lượng các trận đấu tại giải được cải thiện hơn. Với sự hỗ trợ của công nghệ VAR, đội ngũ trọng tài sẽ có công cụ cần thiết để điều khiển trận đấu tốt hơn, đặc biệt là những pha bóng, tình huống khó, gây tranh cãi một cách chính xác, minh bạch; khắc phục, giải quyết triệt để được những vấn đề mà giới chuyên môn, khán giả quan tâm về những bất cập trong công tác điều hành trọng tài, từ đó nâng cao chất lượng chuyên môn của giải.

Không chỉ vậy, kể từ mùa giải 2024 - 2025, trong đội hình mỗi đội bóng sẽ được đăng ký 2 suất cầu thủ Việt kiều (thay vì chỉ có 1 suất như các mùa giải trước). Đây là sự thay đổi cần thiết để thu hút tài năng, đặc biệt là các cầu thủ trẻ gốc Việt được đào tạo một cách bài bản và thi đấu tại các nền bóng đá lớn châu lục tham gia. Thời gian

V.League 1 - 2024 - 2025:

NHỮNG ĐIỂM MỚI HỨA HẸN HẤP DẪN

Công nghệ VAR được áp dụng nhiều hơn, tăng số lượng cầu thủ Việt kiều ở các đội bóng là những điểm mới đáng chú ý ở Giải bóng đá vô địch quốc gia LPBank V.League 1 - 2024 - 2025. Từ những thay đổi này, ngay ở vòng đấu đầu tiên, các đội bóng V.League 1 đã mang đến cho người xem những diễn biến đầy bất ngờ, hứa hẹn một mùa giải hấp dẫn.

Trận đấu giữa Hoàng Anh Gia Lai gặp Quảng Nam ở vòng 1. Nguồn: VPF

qua, sự thành công của các cầu thủ Việt kiều như: Văn Lâm, Filip Nguyễn trong màu áo các câu lạc bộ, đội tuyển quốc gia không chỉ giúp chất lượng của giải vô địch quốc gia nâng cao, mà còn giúp các huấn luyện viên nội có cơ hội tiếp cận, quen dần với phong cách, lối chơi

đa dạng của các cầu thủ ở nền bóng đá lớn khác. Ở V.League 1 năm nay, những cầu thủ Việt kiều như: Jason Quang Vinh Pendant (Câu lạc bộ Công an Hà Nội), Zan Nguyễn (TP. Hồ Chí Minh), Adou Minh (Hong Lĩnh Hà Tĩnh), Kyle Colonna (Hà Nội)... là những cái tên

hứa hẹn sẽ mang lại sắc màu mới cho bóng đá Việt Nam.

Ngay vòng đấu đầu tiên LPBank V.League 1 (diễn ra ngày 14 và 15-9), kết quả trận đấu giữa các đội bóng đã khiến người xem không khỏi bất ngờ, hứa hẹn sẽ là một mùa giải kịch tính và hấp dẫn. Cụ thể, Hồng Lĩnh Hà Tĩnh đã có khởi đầu thuận lợi khi thắng sít sao trên sân nhà với tỷ số 1-0 trước đương kim vô địch Thép Xanh Nam Định. Trong khi đó, Hoàng Anh Gia Lai, đội bóng thi đấu khá chật vật tranh suất trụ hạng giai đoạn cuối mùa giải năm ngoái bất ngờ có chiến thắng đậm 4-0 trước Quảng Nam ngay trên sân khách. Becamex Bình Dương thắng 2-1 trên sân Đông Á Thanh Hóa; Hà Nội thắng sít sao 1-0 trên sân nhà trước Quy Nhơn - Bình Định. Còn lại các đội bóng như: Công an Hà Nội,

Thế Công - Viettel, Sông Lam Nghệ An, Hải Phòng, TP. Hồ Chí Minh chỉ có 1 điểm sau trận hòa.

Cuối tuần này, các đội bóng V.League 1 sẽ bước vào lượt trận vòng 2. Tâm điểm vòng đấu này là trận “derby” thủ đô giữa 2 câu lạc bộ Hà Nội FC gặp Thế Công - Viettel (diễn ra ngày 22-9). Đây là trận đấu hứa hẹn rất hấp dẫn, kịch tính khi cả 2 đội bóng đều có mùa giải năm ngoái thi đấu khá thành công; là 2 trong số các đội bóng sở hữu lực lượng rất mạnh và được đánh giá cao, ứng cử viên sáng giá cho chức vô địch giải. Cũng ở vòng 2, nhà đương kim vô địch Thép Xanh Nam Định sẽ tiếp đón Quảng Nam trên sân nhà Thiên Trường. Ở vòng đấu đầu tiên, cả 2 đội bóng này đều phải nhận thất bại. Tuy vậy, nếu nhìn vào thực lực cả 2 đội mùa giải năm nay, Thép Xanh Nam Định vẫn được giới chuyên môn đánh giá rất cao. Ở trận đấu tới với Quảng Nam, Thép Xanh Nam Định được dự đoán sẽ giành chiến thắng. Tuy vậy, nếu Quảng Nam có thể cầm hòa hoặc thắng đội chủ nhà thì tính bất ngờ và độ hấp dẫn của giải đấu sẽ được tăng thêm.

AN NHIÊN

Du lịch Khánh Hòa: HƯỚNG TỚI ĐIỂM ĐẾN HÀNG ĐẦU ở Đông Nam Á

Thực hiện đồng bộ nhiều giải pháp

Nghị quyết số 09 của Bộ Chính trị có đặt mục tiêu đến năm 2030, Khánh Hòa là thành phố trực thuộc Trung ương, trung tâm dịch vụ, du lịch biển quốc tế... Từ năm 2022 đến nay, tỉnh đã tập trung tái cấu trúc ngành Du lịch theo hướng đa dạng hóa nguồn khách trong nước và khách quốc tế; đa dạng hóa sản phẩm và nâng cao chất lượng dịch vụ du lịch. Bên cạnh thế mạnh về du lịch nghỉ dưỡng biển, tỉnh đã triển khai thực hiện nhiều đề án, giải pháp để đẩy mạnh phát triển du lịch đêm, phát huy giá trị di sản văn hóa trong hoạt động du lịch. Lãnh đạo UBND tỉnh và Sở Du lịch đã nhiều lần làm việc với các địa phương trong tỉnh để hướng đến khai thác, phát triển du lịch sinh thái núi rừng, du lịch cộng đồng để làm dày hơn sản phẩm du lịch của xứ Trầm Hương. Bước đầu, một số sản phẩm đã đáp ứng nhu cầu vui chơi của du khách như: Khu vui chơi Vinpearl Harbour (nằm trong quần thể Vinpearl trên đảo Hòn Tre), các show diễn của Nhà hát Đó...

Bà Nguyễn Thị Lệ Thanh - Giám đốc Sở Du lịch cho biết, trong kế hoạch phát triển du lịch theo Nghị quyết số 09 của Bộ Chính trị, Ban Chỉ đạo Phát triển du lịch tỉnh đưa ra các nhiệm vụ: Xây dựng chiến lược thúc đẩy du lịch bài bản, có điểm nhấn; tập trung xây dựng chiến lược truyền thông xây dựng điểm đến dài hạn đồng bộ, tăng giá trị điểm đến; mở rộng hình thức truyền thông quảng bá thông qua các kênh quốc tế; các hoạt động, sự kiện, lễ hội thường niên mang tính đặc sắc riêng. Theo đó, thời gian qua, tỉnh và ngành Du lịch đã đẩy mạnh công tác xúc tiến, quảng bá du lịch thông qua việc

● Lễ hội Vịnh ánh sáng quốc tế Nha Trang 2024 đã góp phần nâng tầm thương hiệu du lịch Nha Trang - Khánh Hòa.

tổ chức các sự kiện lớn để nâng tầm thương hiệu du lịch Nha Trang - Khánh Hòa. Trong năm 2024, tỉnh đã tổ chức nhiều sự kiện, thực hiện nhiều giải pháp để kích cầu, thu hút khách du lịch, nổi bật là các hoạt động kỷ niệm 100 năm xây dựng và phát triển TP. Nha Trang; Liên hoan Du lịch biển Nha Trang 2024, Lễ hội Vịnh ánh sáng quốc tế Nha Trang 2024... Năm 2023, các hoạt động du lịch hưởng ứng kỷ niệm 370 năm xây dựng và phát triển tỉnh, Festival Biển Nha Trang - Khánh Hòa 2023, chương trình liên kết phát triển du lịch Việt Nam qua điện ảnh tại Khánh Hòa, Đại nhạc hội 8Wonder... cũng đã góp phần tăng thêm sức hút của du lịch xứ Trầm Hương.

Để đa dạng hóa thị trường khách, ngành Du lịch tỉnh đã phối hợp với ngành hàng không xúc tiến, kết nối mở thêm các đường bay quốc tế; tham gia các hội chợ du lịch; tổ chức đón các đoàn báo chí, lữ hành trong nước, quốc tế đến khảo sát du lịch Khánh Hòa. Nhờ đó, Khánh Hòa trở thành một

trong những điểm đến được khách quốc tế yêu thích khi đi du lịch ở Việt Nam. Hiện tại, mỗi ngày có gần 35 chuyến bay quốc tế từ Hàn Quốc, Trung Quốc, Kazakhstan, Thái Lan, Malaysia... đến Cam Ranh.

Hướng tới điểm đến hàng đầu ở Đông Nam Á

Trong kế hoạch phát triển du lịch theo Nghị quyết số 09 của Bộ Chính trị (ban hành năm 2022), Ban Chỉ đạo Phát triển du lịch tỉnh đặt mục tiêu đến năm 2025 sẽ đón 7 triệu lượt khách lưu trú. Với việc đẩy mạnh nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch, đẩy mạnh truyền thông quảng bá điểm đến, mở rộng các đường bay quốc tế..., du lịch Khánh Hòa đã thu hút lượng khách rất lớn, đến nay đã vượt xa mục tiêu trên. "Ngành Du lịch tỉnh đang phấn đấu sẽ đón được 10 triệu lượt khách lưu trú trong năm 2024, trong đó có khoảng 4 triệu lượt khách quốc tế. Với tốc độ tăng trưởng tốt như hiện nay, nếu không có những diễn biến bất thường, mục tiêu đón

Thực hiện kế hoạch phát triển du lịch theo Nghị quyết số 09 của Bộ Chính trị về xây dựng, phát triển tỉnh Khánh Hòa đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, thời gian qua, ngành Du lịch tỉnh đã nâng cao chất lượng sản phẩm du lịch, đẩy mạnh truyền thông quảng bá điểm đến để thu hút du khách đến Nha Trang - Khánh Hòa. Hiện tại, ngành Du lịch tỉnh đang hướng đến trở thành một điểm đến hàng đầu trong bản đồ du lịch khu vực Đông Nam Á.

duyên hải Nam Trung Bộ, Tây Nguyên và cả nước.

Tuy đã có nhiều thành công trong việc thu hút khách quốc tế, nhưng nhiều chuyên gia đánh giá thương hiệu, vị thế của du lịch Nha Trang - Khánh Hòa trên bình diện quốc tế vẫn chưa tương xứng với tiềm năng, thế mạnh. Chính vì vậy, trong buổi làm việc với Đảng đoàn HĐND tỉnh, Ban Cán sự Đảng UBND tỉnh... đầu tháng 8, Ban Thường vụ Tỉnh ủy đã yêu cầu Ban Cán sự Đảng UBND tỉnh nghiên cứu, xây dựng chiến lược, kế hoạch nâng tầm vị thế quốc tế của du lịch Nha Trang - Khánh Hòa, hướng đến phát triển du lịch thực sự trở thành ngành kinh tế mũi nhọn, đậm đà bản sắc, đẳng cấp quốc tế, có năng lực tổ chức tốt các sự kiện lớn mang tầm khu vực và quốc tế, gắn với thu hút đầu tư, nâng cao giá trị thương hiệu Nha Trang - Khánh Hòa. Triển khai ý kiến chỉ đạo của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, mới đây, đồng chí Nguyễn Tấn Tuân - Phó Bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh đã giao Sở Du lịch chủ trì phối hợp với các đơn vị liên quan để xuất chính sách, quy định của địa phương về phát triển du lịch xanh và bền vững trên địa bàn tỉnh; nghiên cứu xây dựng Đề án Chiến lược phát triển thương hiệu du lịch Nha Trang - Khánh Hòa trở thành điểm đến hàng đầu trên bản đồ du lịch Đông Nam Á giai đoạn 2025 - 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Hiện nay, Sở Du lịch cũng đã có đề xuất tổ chức Lễ hội Vịnh ánh sáng quốc tế Nha Trang thành sự kiện thường niên để góp phần quảng bá du lịch Nha Trang - Khánh Hòa ra quốc tế... Với những chuyển động đó, mục tiêu đưa Khánh Hòa trở thành trung tâm dịch vụ, du lịch biển quốc tế vào năm 2030 theo Nghị quyết số 09 đang dần trở thành hiện thực.

ĐIỂM TỰA CHĂM SÓC SỨC KHỎE CHO NGƯỜI DÂN

Giữa trùng khơi sóng, những bệnh xá, trung tâm y tế (TTYT) trên các đảo thuộc quần đảo Trường Sa đóng vai trò quan trọng trong chăm sóc sức khỏe cho quân và dân ở đảo, cũng như ngư dân. Sự hiện diện của những bác sĩ quân y nơi đảo xa trở thành một điểm tựa vững chắc về sức khỏe cho ngư dân khi vươn khơi bám biển khai thác hải sản.

● Vận chuyển ngư dân từ đảo Trường Sa lên máy bay chuyên về Bệnh viện Quân y 175 cấp cứu.

Kịp thời cứu chữa

Về với gia đình sau sự cố "thập tử nhất sinh", ông Mai Anh Tuấn (thị xã Hoà Nhơn, tỉnh Bình Định) luôn nhớ và biết ơn những bác sĩ quân y ở Trường Sa, Bệnh viện Quân y 175 đã giúp ông giữ lại được sinh mạng của mình. Sáng 4-8, khi đang khai thác hải sản trên vùng biển gần đảo Tiên Nữ (huyện Trường Sa), ông Tuấn bị vợt sắt đánh vào đầu gây chấn thương sọ não. Ông được ngư dân trên tàu cá BĐ 95653 TS đưa vào đảo Trường Sa cấp cứu ngày 5-8. Các bác sĩ của TTYT thị trấn Trường Sa đã lập tức cùng các lực lượng triển khai hỗ trợ, cấp cứu ngư dân. Qua chẩn đoán của quân y đảo và hội chẩn của Bệnh viện Quân y 175, bệnh nhân bị chấn thương sọ não hở, vết thương sọ não mất tổ chức da, cân cơ, màng cứng và tổ chức não vùng thái dương sau bên phải; vỡ xương trán phải do tai nạn lao động. Xét trường hợp có nguy cơ nhiễm trùng thần kinh tiến triển nặng, Bệnh viện Quân y 175 đã đề nghị chuyển bệnh nhân vào bờ bằng máy bay. Trong thời gian chờ, các bác sĩ quân y ở đảo tiếp tục điều trị và theo dõi tình trạng của bệnh nhân. Nhờ được sơ cấp cứu ban đầu và đưa về bờ điều trị kịp thời, ông Tuấn đã hồi phục, xuất viện về lại quê nhà ngày 23-8. "Lúc tỉnh dậy, tôi đã thấy mình ở bệnh viện trong đất liền. Nghe người nhà và bạn tàu kể lại, tôi mới biết mình đã được các lực lượng và bác sĩ ở đảo tiếp nhận cấp cứu, đưa về bờ điều trị. Nếu không được cứu kịp thời, chắc mọi việc đã xấu hơn nhiều. Tôi như được sinh ra lần thứ hai vậy, chỉ mong sớm bình phục, ra khơi bám biển rồi ghé lại đảo Trường Sa để được đích thân nói lời cảm ơn đến các bác sĩ ở đảo", ông Tuấn bày tỏ.

● Trung tâm Y tế thị trấn Trường Sa hỗ trợ cấp cứu thành công ngư dân bị đứt gân lia vùng cổ chân phải, bàn giao cho tàu đưa vào đất liền.

● Cấp cứu mổ ruột thừa cho ngư dân tại Bệnh xá đảo Song Tử Tây.

Trước đó, tại đảo Song Tử Tây, ngư dân La Thanh Lối (41 tuổi, tỉnh Bình Định) được các ngư dân trên tàu cá BĐ 97832 TS đưa vào đảo cấp cứu với biểu hiện đau vùng hố chậu âm i liên tục, cơn đau tăng dần, cảm giác sốt. Qua thăm khám, quân y của đảo chẩn đoán bệnh nhân bị viêm ruột thừa cấp giờ thứ 25 và đã chỉ định cắt ruột thừa,

lau rửa ổ bụng. Sau gần 2 giờ, ca phẫu thuật đã thành công. Ông Tuấn, ông Lối là 2 trong số nhiều trường hợp được bác sĩ quân y các đảo ở Trường Sa cấp cứu, điều trị trong những năm qua.

Trung tá, Tiến sĩ, bác sĩ Nông Hữu Thọ - Bệnh xá trường TTYT thị trấn Trường Sa cho biết, đối với ngư dân

hoạt động trên vùng biển Trường Sa, trong quá trình lao động thường gặp các chấn thương về sọ não, chấn thương ngực, bụng, tay, chân; về nội khoa, thường gặp bệnh về tiêu hóa, tim mạch, huyết áp, đặc biệt là hội chứng giảm áp do lặn sâu... Do đó, tại đảo Trường Sa cũng như các đảo khác, các bác sĩ luôn sẵn sàng tiếp nhận ngư dân cấp cứu, điều trị bệnh trong mọi tình huống.

Để ngư dân vững tâm bám biển

Theo các bác sĩ, nhiều trường hợp ngư dân bị bệnh lý, chấn thương trên biển, nếu không được xử lý kịp thời sẽ có nguy cơ gây ra các biến chứng khác ảnh hưởng nặng nề về sức khỏe, tính mạng. Vì vậy, các ngư dân khi bị bệnh, gặp tai nạn lao động trên biển thường tìm đến TTYT, bệnh xá tại các đảo để được hỗ trợ. Thiếu tá, bác sĩ Nguyễn Xuân Tùng - Bệnh xá trường Bệnh xá Song Tử Tây cho biết, ngoài các trường hợp tai nạn lao động cần được cấp cứu kịp thời, các ngư dân còn thường xuyên vào khám bệnh lý như: Đau dạ dày, sốt, các bệnh thông thường như ở đất liền. Tại đây, ngư dân được thăm khám và cấp thuốc hoàn toàn miễn phí.

Hiện nay, các TTYT, bệnh xá ở Trường Sa đều được các bác sĩ, nhân viên y tế có tay nghề cao của các bệnh viện lớn đảm nhiệm như: Bệnh viện Quân y 103 (đảo Nam Yết), Bệnh viện Trung ương Quân đội 108 (đảo Song Tử Tây), Bệnh viện Quân y 175 (đảo Trường Sa)... Các TTYT, bệnh xá được trang bị khang trang, có các trang thiết bị hiện đại như: Máy siêu âm,

máy thở, điện tim, máy theo dõi bệnh nhân, X-quang...; triển khai phòng mổ tương đối hoàn chỉnh, đảm bảo cấp cứu và cứu chữa ban đầu cho ngư dân đang sinh sống và làm việc trong khu vực.

Cùng với đó, các TTYT, bệnh xá được trang bị hệ thống Telemedicine giúp hội chẩn trực tuyến với các bệnh viện ở đất liền, kịp thời đưa ra chỉ định chính xác cứu sống bệnh nhân mà không phải vận chuyển vào bờ. Trung tá, Tiến sĩ, bác sĩ Nông Hữu Thọ cho biết, thông qua hệ thống Telemedicine, TTYT có thể truyền được các kết quả về siêu âm, điện tim, các kết quả khám khác về đất liền. Từ đó, các chuyên gia đầu ngành tại các bệnh viện có thể đưa ra phác đồ xử lý nhanh nhất có thể, tận dụng được giờ vàng, cơ hội vàng để cứu chữa bệnh nhân. Đối với những ca bệnh vượt khả năng, các bệnh nhân được đưa về bờ bằng máy bay để kịp thời cứu chữa.

Có thể nói, sự có mặt của hệ thống quân y trên khu vực quần đảo Trường Sa đã trở thành điểm tựa chăm sóc sức khỏe, củng cố niềm tin cho cán bộ, chiến sĩ, người dân và ngư dân. Bên cạnh góp phần đảm bảo chất lượng sức khỏe cho bộ đội thực hiện các nhiệm vụ, chăm sóc sức khỏe người dân trên đảo, các bác sĩ quân y đã chăm sóc, cấp cứu cho ngư dân với tinh thần, tình thương cao nhất. "Những lời cảm ơn từ trái tim của các ngư dân được cứu chữa trước khi ra tàu, trở lại biển khai thác hải sản là nguồn động viên lớn nhất của chúng tôi, tiếp tục khẳng định vai trò của lực lượng quân y trên biển", Trung tá, Tiến sĩ, bác sĩ Nông Hữu Thọ chia sẻ.

Giai đoạn 2019 - 2024, quân y trên quần đảo Trường Sa đã góp phần cứu sống nhiều ca bệnh nặng. Trong đó, cấp cứu 918 lượt người bệnh; vận chuyển vào bờ 95 lượt người bệnh bằng tàu biển và máy bay; thu dung, điều trị hơn 1.700 lượt bệnh nhân; phẫu thuật gần 6.000 ca bệnh; khám bệnh, cấp thuốc cho hơn 37.000 lượt người... Chất lượng khám, chữa bệnh không ngừng được nâng lên khi quân y các đảo đã xử trí được nhiều ca bệnh phức tạp như: Mổ ruột thừa, phẫu thuật kết hợp xương, cấp cứu các ca bệnh đột quy, hồi sức cấp cứu giảm áp do lặn biển, chấn thương sọ não...

Đầu tháng 9-2024, Tòa án nhân dân tỉnh xét xử phúc thẩm vắng mặt bị cáo Nguyễn Văn Thiên (sinh năm 2003, trú phường Ninh Thủy, thị xã Ninh Hòa) do đang bệnh và đã tuyên hủy bản án sơ thẩm. Đây là vụ án có nhiều tranh luận về quan điểm giải quyết.

Vụ cháu tâm thần gây trọng thương cho chú:

HỦY BẢN ÁN SƠ THẨM ĐỂ ĐIỀU TRA, XÉT XỬ LẠI

Theo hồ sơ, chiếu muện 27-1-2020, chú ruột Thiên là Nguyễn Văn Phú nghe nói Thiên đang gây gổ với người trong xóm nên đi tìm để chở Thiên về. Khi ông Phú đến và nói Thiên đi về, Thiên không về mà cầm mã tấu chém 4 - 5 nhát vào người, tay, đầu ông Phú rồi bỏ đi. Kết luận giám định cho thấy, tổng tỷ lệ tổn thương cơ thể của ông Phú là 68%.

Kết luận giám định pháp y tâm thần số 84, ngày 30-6-2020 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên (Bộ Y tế) kết luận: Tại thời điểm trước, trong, sau khi thực hiện hành vi phạm tội và hiện tại, Nguyễn Văn Thiên hạn chế khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi. Ngày 17-7-2020, Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên có Công văn số 183 giải thích Kết luận giám định số 84: Nguyễn Văn Thiên hạn chế khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi trong khi phạm tội ngày 27-1-2020 cũng như trước, sau khi phạm tội và hiện tại là do bệnh lý (mà bệnh lý này là do sử dụng nhiều chất ma túy gây ra).

Từ ngày 4 đến 9-4, Tòa án nhân dân thị xã Ninh Hòa xét xử sơ thẩm. Luật sư bào

chữa cho bị cáo nêu, bị cáo đã thực hiện hành vi nguy hiểm cho xã hội, tuy nhiên, theo Kết luận giám định số 84, về y học, bị cáo mắc bệnh tâm thần; về tâm lý, bị cáo bị hạn chế khả năng nhận thức, mất khả năng điều khiển hành vi, hiện rối loạn tâm thần nên theo Điều 21 Bộ luật Hình sự (BLHS), bị cáo không có năng lực trách nhiệm hình sự. Điều luật này không loại trừ việc bị cáo bị tâm thần do sử dụng ma túy hay chất kích thích. Do đó, đề nghị tòa tuyên bị cáo không phạm tội và áp dụng biện pháp bắt buộc chữa bệnh đối với Thiên.

Điều 21 BLHS quy định, người thực hiện hành vi nguy hiểm cho xã hội trong khi đang mắc bệnh tâm thần, một bệnh khác làm mất khả năng nhận thức hoặc khả năng điều khiển hành vi của mình thì không phải chịu trách nhiệm hình sự. Theo Điều 13 BLHS, người phạm tội trong tình trạng mất khả năng nhận thức hoặc khả năng điều khiển hành vi của mình do dùng rượu, bia hoặc chất kích thích mạnh khác thì vẫn phải chịu trách nhiệm hình sự. Giải đáp trên trang web của Viện Kiểm sát nhân dân tối cao nêu: Mọi trường hợp người có hành vi phạm tội trong tình trạng rối loạn tâm thần gây ảnh hưởng (mất hoặc hạn chế) khả năng nhận thức hoặc khả năng điều khiển hành vi mà xác định được nguyên nhân trực tiếp tại thời điểm phạm tội là do sử dụng chất ma túy gây kích thích "ảo giác" (tức là khi người thực hiện hành vi phạm tội không thuộc trường hợp mất khả năng nhận thức hoặc điều khiển hành vi do bệnh lý tự phát sinh từ cơ thể của họ) thì vẫn phải chịu trách nhiệm hình sự theo Điều 13 BLHS.

Tuy nhiên, tòa cấp sơ thẩm cho rằng, theo Kết luận giám định số 84 và Công văn số 183, bị cáo phải chịu trách nhiệm hình sự và không thuộc trường hợp áp dụng bắt buộc chữa bệnh theo Điều 49 BLHS. Tòa tuyên phạt bị cáo Thiên 5 năm 6 tháng tù về tội cố ý gây thương tích. Cấp này cũng kiến nghị xem xét bản án sơ thẩm theo thủ tục phúc thẩm hoặc giám đốc thẩm do có dấu hiệu của tội giết người. Tòa đã trả hồ sơ yêu cầu điều tra bổ sung nhưng viện kiểm sát giữ nguyên quan điểm; do quy định về

giới hạn xét xử nên tòa đã xét xử bị cáo về tội cố ý gây thương tích. Sau đó, đại diện hợp pháp của bị cáo và luật sư bào chữa cho bị cáo kháng cáo.

Tại phiên tòa phúc thẩm, luật sư tiếp tục giữ quan điểm bào chữa như ở giai đoạn sơ thẩm. Đại diện viện kiểm sát lập luận, Thiên thực hiện hành vi nguy hiểm cho xã hội trong trường hợp hạn chế khả năng nhận thức và mất khả năng điều khiển hành vi. Ngoài Công văn số 183, Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực Tây Nguyên còn có Văn bản số 335 với nội dung: Tại thời điểm giám định ngày 30-6-2020, với Kết luận số 84, Thiên chưa đủ điều kiện sức khỏe để làm việc với cơ quan pháp luật trong quá trình tố tụng vụ án. Tuy nhiên, trước khi đưa vụ án ra xét xử, tòa án không trưng cầu giám định pháp y tâm thần nhằm xác định năng lực trách nhiệm hình sự của bị cáo là chưa thực hiện đúng nguyên tắc tố tụng. Do đó, đề nghị hủy bản án sơ thẩm để điều tra, xét xử lại.

Hội đồng xét xử phúc thẩm đã chấp nhận đề nghị của đại diện viện kiểm sát, tuyên hủy bản án sơ thẩm để giải quyết lại.

N.V

Sập bẫy đặt phòng khách sạn, nhiều người bị lừa tiền

Nhiều người tại các tỉnh, thành phố trong cả nước, thậm chí có cả Việt kiều đã sập bẫy từ đối tượng lừa đặt phòng khách sạn và bị chiếm đoạt tiền. Trong số những người bị lừa đảo, đã có người làm đơn tố cáo đến cơ quan công an.

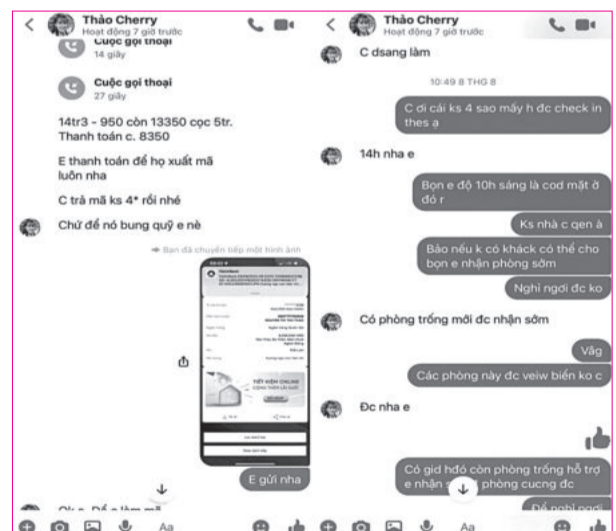
Giữa tháng 8, chị Ngô Thị Thu H. (trú quận Nam Từ Liêm, TP. Hà Nội) lên kế hoạch đi du lịch. Ngoài các thành viên trong gia đình, còn có người thân và bạn bè, tổng số lên đến 11 người. Sau khi tham khảo các hội nhóm trên Facebook, chị H. đã liên hệ với người có nick "Thảo Cherry" để hỏi các dịch vụ liên quan cho chuyến đi đến phố biển Nha Trang. Điều chị H. quan tâm nhất đó là giá phòng hợp lý, khách sạn có view hướng biển và có thể ra bãi biển tắm thuận lợi nhất. Vì thấy "Thảo Cherry" thường có bài trên trang nhất của các trang mạng, lại được "Thảo Cherry" nhiệt tình hướng dẫn, chị H. đã chuyển khoản 5 triệu đồng cho đối tác để giữ phòng. Sau đó, "Thảo Cherry" lại nêu lý do,

nếu không thanh toán đủ số tiền, khách sạn sẽ không xuất mã phòng. Tương tự, chị H. tiếp tục chuyển khoản 8,35 triệu đồng cho "Thảo Cherry". Thế nhưng, sau khi chuyển khoản cho đối tác, chị H. chỉ nhận được những lời hứa của "Thảo Cherry". Sau đó, đối tác đã chặn cuộc gọi, tin nhắn trên các nền tảng mạng xã hội. Lúc này, chị H. mới nhận ra mình bị lừa đảo.

Thêm một trường hợp bị sập bẫy lừa đảo theo phương thức tương tự đó là chị Hà Thị Thanh X. (trú huyện Nhơn Trạch, tỉnh Đồng Nai). Thời điểm cuối tháng 8, công ty của chị X. tổ chức cho cán bộ, nhân viên với tổng số 31 người đi du lịch tại một khách sạn 4 sao ở Bãi Dài, huyện Cam Lâm. Sau các lần chuyển

gần 48 triệu đồng cho "Thảo Cherry" để đặt phòng cho các thành viên trong đoàn, chị X. điện thoại tới khách sạn ở Bãi Dài để tìm hiểu cho chắc chắn thì được báo chưa thanh toán tiền phòng. "Do lịch của công ty đã lên sẵn, tôi không thể hoãn chuyến đi, vì thế tôi phải bỏ thêm gần 50 triệu đồng nữa để đặt phòng trực tiếp. Trong khi đó, tôi đã bị "Thảo Cherry" chặn liên lạc, không thể đòi lại tiền đã chuyển trước đó", chị X. cho biết.

Trong danh sách được nạn nhân cung cấp, có đến gần 100 người đã bị "Thảo Cherry" lừa đảo, chiếm đoạt tiền với thủ đoạn tương tự. Theo số điện thoại các nạn nhân cung cấp, phóng viên đã liên hệ với "Thảo Cherry" nhưng người này tắt máy, không thể liên lạc.

● Theo chị H., sau khi chuyển tiền cho "Thảo Cherry", đối tượng này đã viện nhiều lý do không trả lại tiền và chặn liên lạc.

Theo Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thị xã Ninh Hòa, người bị tố cáo là Nguyễn Thị Thu Thảo, tức "Thảo Cherry", sinh năm 1994, trú xã Ninh Xuân. Qua xác minh ban đầu, đối tượng không có mặt tại địa phương, hiện tại, Thu Thảo đang tạm trú tại quận Tân Bình, TP. Hồ Chí Minh. Do các vụ việc xảy ra trên không gian mạng, thời điểm tiến hành các phi vụ lừa đảo, Thảo đang ở TP. Hồ Chí Minh, vì thế, Cơ quan Cảnh sát điều tra Công an thị xã Ninh Hòa hướng dẫn người bị hại gửi đơn tố cáo đối tượng lên Công an TP. Hồ Chí Minh.

THÀNH LONG

Nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của khách du lịch, không để gây ra thêm những vụ khác làm ảnh hưởng đến hình ảnh du lịch Nha Trang - Khánh Hòa, Sở Du lịch khuyến cáo người dân nâng cao tinh thần cảnh giác trước các phương thức, thủ đoạn lừa đảo của kẻ xấu, đồng thời xác nhận lại thông tin trước khi chuyển tiền cho bất kỳ ai để không trở thành nạn nhân của các hoạt động lừa đảo nêu trên. Người dân khi bị lừa đảo cần kịp thời báo cáo, thông tin đến các cơ quan liên quan để được hỗ trợ, xử lý kịp thời.

THỜI SỰ QUỐC TẾ

NASA VÀ SPACEX LÊN LỊCH ĐƯA PHI HÀNH ĐOÀN THỨ 9 LÊN ISS

Cơ quan Hàng không Vũ trụ Mỹ (NASA) và công ty khai phá không gian SpaceX dự kiến ngày 26-9 tới sẽ phóng tàu vũ trụ đưa phi hành đoàn mới lên Trạm Vũ trụ quốc tế (ISS).

Ngày 19-9, NASA thông báo phi hành gia Nick Hague (Mỹ) và phi hành gia Aleksandr Gorbunov (Nga) đang chuẩn bị thực hiện sứ mệnh Crew-9 lên ISS. Dự kiến, tàu vũ trụ Dragon của SpaceX cùng với 2 chuyên gia này sẽ được phóng từ Trung tâm Vũ trụ Kennedy ở Cape Canaveral, thuộc bang Florida (Mỹ).

Theo NASA, Crew-9 sẽ tiến hành công

trình nghiên cứu khoa học mới để chuẩn bị cho hoạt động thám hiểm của con người ngoài quỹ đạo Trái Đất tầm thấp và mang lại lợi ích cho nhân loại.

Crew-9 sẽ là phi hành đoàn luân phiên thứ 9 lên ISS kể từ năm 2020, khi lần đầu tiên đưa các nhà du hành vũ trụ của NASA lên trạm không gian này.

Các phi hành gia của NASA Butch Wilmore và Suni Williams, những người đã được đưa lên ISS bằng tàu vũ trụ Starliner của Boeing vào tháng 6 vừa qua, sẽ trở về nhà cùng 2 đồng nghiệp Hague và Gorbunov vào tháng 2-2025.

Theo TTXVN

THẾ GIỚI 24 GIỜ QUA

☐ Sáng 20-9, trung tâm tài chính Thượng Hải của Trung Quốc đã sơ tán 112.000 người trong bối cảnh nhiều khu vực hứng chịu mưa lớn kỷ lục do ảnh hưởng của bão Pulasan. Theo văn phòng kiểm soát lũ lụt thành phố, 649 tàu đã được sơ tán hoặc quay trở lại cảng để tìm nơi trú ẩn, 54 chuyến tàu hỏa và 26 chuyến phà đã tạm dừng hoạt động. Ngày 19-9, các khu vực ở Thượng Hải đã nâng cấp mức cảnh báo bão khi cơn bão hướng đến thành phố. Lượng mưa bắt đầu tăng trên khắp Thượng Hải từ 2 giờ sáng 20-9, với lượng mưa trung bình toàn thành phố đạt 73,28mm vào lúc 9 giờ sáng.

☐ Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) vừa thông báo cùng với đợt tiêm phòng bại liệt lần thứ hai nhằm bảo vệ 640.000 trẻ em ở Dải Gaza, cơ quan này cũng sẽ cung cấp vitamin và khoáng chất thiết yếu, đồng thời sàng lọc dinh dưỡng cho trẻ tại đây. Các cơ quan hữu quan cũng đang thảo luận tính khả thi của việc bổ sung thêm danh mục các loại vắc xin cần triển khai trong chiến dịch tiêm chủng này, trong đó có vắc xin phòng sởi.

P.V (Tổng hợp)

PHẢI CHẤP HÀNH NGHIÊM...

TIẾP THEO TRANG 1

- Có say, chạy xe "đánh võng" nên trượt té.

- Đó, tôi đã góp ý với chú ấy bao nhiêu lần rồi. Đụng đầu cũng nhậu, mà phê phê rồi là cứ lú lo "nhậu một lần ta phải nhậu cho lâu lâu", chả còn biết quy định pháp luật là gì.

- Năm có biết không, quy định pháp luật về giao thông ngày càng nghiêm, xiết chặt xử lý mọi hành vi có nguy cơ gây ra tai nạn giao thông đó. Ngoài ra, để tiếp tục đảm bảo trật tự, an toàn giao thông, năm 2023, Ban Bí thư có ban hành chỉ thị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo đảm trật tự, an toàn giao thông trong tình hình mới. Theo đó, toàn dân phải chấp hành trật tự an toàn giao thông. Mỗi cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức phải gương mẫu và tích cực vận động người thân, gia đình và Nhân dân thực hiện nghiêm quy định về bảo đảm trật tự, an toàn giao thông. Vì vậy, đã uống rượu bia là không được điều khiển phương tiện tham gia giao thông đó Năm ơi.

- Tôi biết! Vậy nên mới nhiều lần nhắc chú Tèo chấp hành quy định, thế mà chú ấy vẫn không nghe. Cứ có tý rượu bia phê phê là không ngán "trời cao đất dày", không sợ bị phạt vi phạm hành chính, cũng không sợ tước giấy phép lái xe luôn.

- Sau cú té này chắc là bài học nhớ đời cho chú ấy rồi!

- Tôi cũng hy vọng vậy, để chú Tèo bớt nhậu nhẹt lại. Nhậu vừa hại mình, vừa khổ cho người thân nếu xảy ra tai nạn chứ có béo bổ gì đâu?

- Ồ, Năm cứ nói vậy. Ông không thấy bây giờ nhiều mối quan hệ, giao dịch, bàn chuyện làm ăn đều thông qua bàn nhậu à? Bàn

chuyện làm ăn, công việc cũng phải làm tý bia rượu thì nó mới ra môn ra khoai chứ Năm.

- À, thì biết vậy, nhưng lai rai thôi, có giới hạn, chứ có ai lại nhậu bết nhè như chú Tèo. May mà chú ấy không làm việc trong cơ quan nhà nước, chứ là đảng viên, công chức, viên chức thì chắc cũng bị kỷ luật, bị cho thôi việc lâu rồi!

- Nghe vậy tôi mới nói nhen, mới đây, Thủ tướng Chính phủ ký ban hành chỉ thị về xử lý cán bộ, công chức, viên chức và chiến sĩ trong lực lượng vũ trang vi phạm quy định về điều khiển phương tiện giao thông mà trong máu hoặc hơi thở có nồng độ cồn; không hợp tác với lực lượng chức năng trong xử lý vi phạm. Năm thấy có quyết liệt không?

- Đúng! Phải cương quyết như vậy mới rèn giữa được, giúp những "công bộc" của dân phải tự sửa chữa, khắc phục các hành vi vi phạm về trật tự, an toàn giao thông. Đã là cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức thì phải gương mẫu đi đầu, phải ứng xử có văn hóa khi tham gia giao thông.

- Tôi thấy lãnh đạo Đảng, Nhà nước cương quyết nói không với nồng độ cồn khi điều khiển phương tiện giao thông là hoàn toàn đúng đắn. Chỉ có như vậy mới đảm bảo được sự an toàn cho tính mạng của người điều khiển phương tiện, những người cùng tham gia giao thông và góp phần giảm bớt gánh nặng tiềm ẩn cho gia đình và xã hội.

- Nói hay! Tư nói chí phải! Mọi công dân đều phải chấp hành nghiêm quy định của pháp luật. Nhưng thôi, câu chuyện này tạm dừng nhen, chứ nói biết đến bao giờ cho hết. Bây giờ, tôi với Tư qua thăm chú Tèo, sẵn anh em mình cùng góp ý thêm để chú ấy nhận ra những điều chưa đúng mà tự chỉnh đốn mình.

D.H

HỒI SINH...

TIẾP THEO TRANG 5

Ông Trần Văn Tâm (thôn Tiên Du 1) làm tại công ty đã 6 năm, lương hiện hơn 10 triệu đồng/tháng. Ông Võ Đình Đô (thôn Tiên Du 1) được công ty hỗ trợ cây giống miễn phí từ năm 2012 với diện tích hơn 2ha, được hướng dẫn cách trồng, được cam kết hỗ trợ 1/2 công thu hoạch, vận chuyển, bao tiêu sản phẩm. Ông đang chờ giá cao hơn để thu hoạch. Công ty của ông Ninh còn hỗ trợ người không có đất được mượn đất để xen canh và chăm sóc xáo tam phân. Ông Dương Tấn Văn (thôn Tiên Du 1) là ví dụ. Ông được mượn hơn 2.000m² đất để trồng đu đủ xen xáo tam phân do công ty cung cấp. Hơn 100 gốc đu đủ của ông đã cho thu hoạch 5 - 6 đợt trái, có cây được 1 - 3 tạ. Năm sau, xáo tam phân sẽ cho thu hoạch.

Lăn lộn với xáo tam phân, ông Tá nhận thấy đồng bào dân tộc thiểu số chịu khó lao động; có kinh nghiệm về thời tiết, sản xuất; tiếp thu kỹ thuật nhanh; tính cộng đồng cao... nhưng đời sống còn rất khó khăn. Vì vậy, ông ưu tiên nhận lao động là người dân tộc thiểu số. "Làm cùng bà con, tôi cảm nhận họ như người thân của mình, không nề hà vất vả, gấn bó khi mình khó khăn". Hiện nay, 5 lao động của công ty đều là người dân tộc Ê đê. Bà H'Ờ Liểc (Buôn Sim, xã

Ninh Tây) làm từ năm 2020, được trả 35.000 đồng/giờ. "Tôi hài lòng khi làm ở đây", bà H'Ờ Liểc nói.

Chia tay chúng tôi khi nắng chiều đã nhạt, ông Tá bảo, vốn là dân công nghệ thông tin nên ông rất coi trọng ứng dụng công nghệ thông tin để minh bạch nhật ký canh tác thông qua ghi chép bằng hình ảnh lưu trên đám mây, thương mại hóa sản phẩm từ nông trại, góp phần nâng cao giá trị sản phẩm. Hiện nay, nhiều nông dân còn thiếu kiến thức, chưa biết áp dụng công nghệ và bị phụ thuộc đầu ra. Do vậy, song song với việc chuẩn bị làm hồ sơ mã số vùng trồng, phần đầu xây dựng vùng nguyên liệu đạt chuẩn, kết hợp chế biến nhiều sản phẩm, đưa lên sàn thương mại điện tử, ông cũng dự kiến cấp giống xáo tam phân cho đồng bào dân tộc thiểu số trồng để bám đất làm kinh tế; khi thu hoạch được nhiều sẽ trích lợi nhuận đầu tư cho thư viện trường học, hỗ trợ cặp sách cho con em đồng bào hàng năm... "Tôi may mắn được đi học, được đi nhiều nơi, học hỏi nhiều cách làm và trải nghiệm thực tế, tìm được hướng đi cho xáo tam phân ở vùng đất "nắng không ưa, mưa không chịu" này nên không thể giữ cho riêng mình", ông Tá nói.

N.V

THÔNG TIN - QUẢNG CÁO

CHỦ NHẬT (22-9)
 Chương trình truyền hình
 VTV1: 5h30: Chào buổi sáng; 7h: Báo chí toàn cảnh; 9h15: Toàn cảnh thế giới; 13h05: Phim: Cô gái bé nhỏ (T.18); 17h40: Tài chính - Tiêu dùng; 18h10: Cuộc sống thường ngày; 18h30: Chuyển động 24h; 20h10: Truyền hình Quân đội nhân dân; 20h40: Phim tài liệu; 21h25: Talk Vietnam.
 VTV3: 6h: Nhịp đập thể thao; 8h: S-RASE 2024; 9h: Sức nước ngàn năm; 10h: Cầu thủ nhí; 11h: 100 triệu 1 phút; 12h: Khách sạn 5 sao; 13h: Đường lên đỉnh Olympia; 18h05: Phim: Công chúa ánh trăng (T.8); 20h: Sinh viên thế hệ mới; 21h10: Vượt ngưỡng; 21h15: Bài hát của chúng ta; 23h30: Lời tự sự.
 KTV: 6h: Khởi động ngày mới; 11h: Phim: Hồng Hải Nhi (T.25); 12h: Phim: Đố ba biết mẹ đang nghĩ gì (T.20); 20h10: Phim: Người mẹ kế kỳ lạ (T.23); 21h: Phim: Bong bóng hôn nhân (T.6); 21h50: Phim: Tiểu ngư nhi và hoa vô khuyết (T.14).
 (Chương trình dự kiến, có thể thay đổi vào giờ chót)

LIÊN HỆ QUẢNG CÁO
Khánh Hòa
 ĐT: (0258). 3817979 FAX: (0258). 3562950
 Email: quangcaobkh@gmail.com

Nghe chuyện

Bến Cá ngày xưa

● Đường Bến Cá.

● Một góc Bến Cá ngày nay.

Vào khoảng những năm 50 trở về trước, những người làm nghề lưới đăng ở thôn Phường Cùi xưa (thuộc phường Phương Sài, TP. Nha Trang) còn đi biển bằng thuyền buồm chèo tay. Thời đó, những người đi biển chưa biết tới mỏ neo sắt, chỉ có mỏ neo gỗ. Người ta đeo neo bằng gỗ rồi cột thêm một cục đá. Neo gỗ cũng có chân mỏ để cắm xuống cát. Gỗ ngâm nước mặn vậy mà chắc lắm. Gió bão có khi làm đứt dây mà vẫn không nhổ được neo lên. Một ghe lưới đăng đi biển phải dùng cỡ hơn 30 cái mỏ neo gỗ để vừa giữ ghe vừa giữ lưới, không chỉ dùng một cái mỏ neo sắt như ghe dò bây giờ. Vậy mới có những người chuyên đi núi chặt những loại cây gỗ cứng về đeo neo bán cho các ghe lưới đăng đặt họ làm.

“Trang bị” cho thuyền cũng đơn sơ lắm. Dây neo dây buồm thì bện bằng dây mây rừng hay xơ dừa. Chì là những cục đá. Phao lưới làm bằng các ống tre ghép lại. Giàn lưới đan bằng sợi cây xác mẩu tước ra se lại thành nhợ, nặng cả tấn. Buồm thuyền đan bằng lá buông rừng. Lá buông lấy trên rừng về người ta phơi khô cho trắng, đan thành những tấm dài cuộn lại thành cuộn như cốt ép nhưng mềm dai hơn. Các chủ ghe thường mua cả cuộn về, lấy chỉ xơ dừa may lại thành lá buồm. Buồm lá buông trắng mà nhẹ. Khi nào buồm ải rách lại thay mới. Thuyền buồm cũng có loại lớn, loại nhỏ. Thuyền tặc là thuyền buồm loại lớn đóng bằng gỗ tốt chuyên chở đá san hô lấy từ biển về bỏ cho các lò nung

vôi, cũng có khi để chở bò, tới vài chục con. Còn thuyền buồm nhỏ có thể bỏ lên luôn thuyền tặc mang theo.

Người chủ sở đắc phải theo ghe ở trên biển nhiều ngày, chỉ chủ chèo cầm lái với coi ngó hướng dẫn bạn làm, chứ không trực tiếp làm. Bạn là người làm công. Đi biển làm thuê kêu là đi bạn. Chủ sở kêu là thợ. Ăn chia theo “tứ lục”, bạn bốn thợ sáu (tức bạn 4 phần, chủ 6 phần). Nhưng mọi chi phí sửa chữa xuống ghe, mua lưới mua neo, thay buồm, tiền đầu thầu, tiền đóng thuế chủ phải chịu hết. 2 ghe chính đóng bằng gỗ tốt, mỗi ghe có giá vài ba chục cây vàng. Còn lưới, neo, dây neo dây buồm phải sắm tới cả trăm cây vàng. Dưới chủ sở đắc còn những người kêu là chèo dọc, tức người coi nghề, mỗi ghe một ông. Ông chèo dọc thường lặn xuống thăm lưới, nếu thấy cá vô rồi thì kêu đóng cửa lưới đăng rồi thả lưới rút kéo cá lên.

Nghề lưới đăng chỉ làm được ở những chân đảo có nhiều ghềnh, dựa vô chân đảo để đăng lưới đón cá vô. Hồi đó thường lấy tên các đảo làm tên sở đắc. Đầm đăng là vùng biển quanh chân đảo. Muốn đăng lưới ở sở đắc (đảo) nào phải đầu thầu. Thầu được đầm đảo nào sẽ được toàn quyền đăng lưới ở đầm đó trong 3 năm. Hết 3 năm thầu lại. Chủ một sở đắc

● Xóm Quéo nay là một tổ dân phố của khu phố Cận Sơn.

được kêu là nghiệp chủ hay chủ nghề, nhưng không có tên sở riêng. Ví dụ khi người đó đầu thầu được đầm Hòn Mun thì kêu là chủ Sở Mun. 3 năm sau thầu lại trúng đầm Hòn Nọc lại kêu là chủ Sở Nọc...

Với lá buồm thô sơ như vậy, khi ngược gió hay không có gió phải chèo tay nên khi có bão các thuyền thường không kịp chạy về bờ. Người ta sẽ cho thuyền chạy vào những chân đảo khuất gió không có sóng lớn như Bích Đầm, Đầm Báy để núp gió tránh bão. Neo thuyền dưới vùng đầm xong, người có thể lên núi đảo ở nhiều ngày chờ tới khi bão qua.

Làm biển cũng tùy trời, có năm biển no có năm biển đói, khi được mùa khi mất mùa. Nhưng lúc kia bù lúc nọ thì lưới đăng hồi đó vẫn no lắm. Cứ mừng bốn Tết hàng năm, các sở đắc lại làm lễ cúng xuất quân, người đổ ra bến coi đông. Lễ cúng làm trong cái đình thờ ông Nam Hải gần bờ sông, trong có đặt sẵn một cái trống. Cúng xong, cả thợ cả

bạn cùng xuống ghe. Các nghiệp chủ mặc áo dài đội khăn đóng đứng trước đốt pháo, xong hô to rồi cầm chèo. Mấy chục người trên ghe cũng vừa hô theo vừa đồng loạt chèo. Lần lượt hết ghe này tiếp sau ghe kia. Ghe của những sở lớn đi trước. Hồi đó Bến Cá mát mẻ xanh um, nước sâu, trong lắm.

Đi theo ghe lưới đăng còn có 2 chiếc ghe nhỏ. Một chiếc là xuống sai để chỉnh sửa neo lưới, đi ra đi vô, về mua rượu, mua thuốc hút, chờ đồ ăn, chờ nước tắm ra. Một chiếc nữa là ghe phiên chuyên chở cá về hàng ngày. Nghiệp chủ ở lại ngoài đầm đăng, cho ghe phiên chở cá về. Một lần ghe phiên về bến sẽ có một người trên ghe chạy lên đình đánh trống hiệu cho người nhà chủ với các rỏi (người mua cá) biết. Cứ nghe trống mấy hồi mấy tiếng là biết ghe của sở nào về. Những người dưới ghe phiên thường xách 2 tay 2 con cá thu hay cá bò chạy lên, có con cá cỡ lớn phải xô đòn 2 người rinh. Cá chù, cá ồ nhỏ đựng trong những giỏ cần xé. Người ta cân và ghi lại số cá sở đó về chuyến đó bao nhiêu, đưa phiếu cho người nhà chủ sở nắm. Sau đó, ghe phiên nhân tiện chở gạo, rau, thức ăn ra. Chiều tối, nếu có cá sẽ vô thêm một chuyến phụ. Các rỏi thường mổ cá tại chỗ, cắt thịt cá thành từng khúc, từng tảng

bỏ lên xe ngựa mang đi các nơi bán, kêu là cá xe...

Khoảng tháng 8 âm lịch hàng năm bắt đầu mùa biển động, lưới đăng nghỉ, qua Tết mới bắt đầu đi biển lại. Mấy tháng này, trên Bến Cá lúc nào cũng đông người, bể bộn những đồng lưới. Ngày nắng, người ta giặt phơi lưới, vá lưới, sơn xảm thuyền, sửa ngư cụ. Dọc bờ sông lúc nào cũng có những người đàn ông đội nón gụ ngồi thành hàng dài. Họ ngồi đập cây xác mẩu, tước xơ se lại thành nhợ để đan lưới. Lưới phải đan bằng sợi se từ cây mẩu đỏ. Xác mẩu đỏ mọc trên núi cao. Xác mẩu trắng mọc dưới sườn núi thấp để kiếm nhưng xơ nó chỉ để đan võng nằm, không làm lưới được. Trong làng, ngoài bờ sông đi đâu cũng nghe tiếng đập xác mẩu thành quen tai.

Phường Cùi là tên gọi chung cho một chòm 3 xóm: Xóm Cây Quéo, xóm Bến Cá, xóm Dọc Rau Muống. Bến Cá có hồi người ta còn kêu là ngư cảng, ghe lưới đăng đi về thường đậu ở đây. Cách nay mười mấy năm, khi bắt gặp 2 bảng tên “Đường Bến Cá” và “Đường Cây Quéo”, tôi cảm ơn người đặt tên đường đã có ý giữ lại tên 2 địa danh này. Nhưng nay tìm lại thì không thấy tên “Đường Cây Quéo” nữa. Chỉ còn một “Xóm Quéo” nay là một tổ dân phố của khu phố Cận Sơn. Tuy vậy, tên “Xóm Quéo” vẫn còn đó, hỏi người dân ở đây, nhất là các cụ cao niên, ai cũng biết.

✍️ VĂN HẠ